

PK-YRITYYSBAROMETRI SYKSY 2026

Sisällys

	ESIPUHE.	3
	TIIVISTELMÄ.	4
1.	AINEISTO	6
2.	PK-YRITYKSET KANSANTALOUDESSA	9
3.	SUHDANTEET	10
3.1	Yleiset suhdannenäkymät	10
3.2	Liikevaihto	12
3.3	Kannattavuus	13
3.4	Investoinnit.	14
3.5	Innovaatiot sekä tuotannon ja tuotteiden kehitys	15
3.6	Henkilöstön määrä	16
3.7	Vienti ja liiketoiminta ulkomailla	17
3.8	Tuonti	19
3.9	Tuotantokustannukset	20
4.	KEHITTYMINEN JA KANSAINVÄLISTYMINEN	21
4.1	Kasvu	21
4.2	Uusiutuminen	23
4.3	Tutkimus- ja kehittämistoiminta.	24
4.4	Kansainvälistyminen	27
4.5	Kansainvälistymispalvelujen käyttäminen pk-yrityksissä	29
4.6	Pk-yritysten kehittämistarpeet ja -esteet	31
5.	TOIMINTAYMPÄRISTÖ	32
5.1	Pk-yritysten rahoitus.	32
5.2	Maksuvaikeudet	38
5.3	Pk-yritysten yhteistyö oppilaitosten ja tutkimusorganisaatioiden kanssa	39
6.	YHTEENVETO ALUEELLISISTA TULOKSISTA	42
	PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO	44

PK-YRITYSBAROMETRI KIRJOITTAJAT:

Julkaisija:
Suomen Yrittäjät ry
PL 999, 00101 Helsinki
puhelin 09 229 221

- ekonomisti **Roope Ohlsbom**, Suomen Yrittäjät
- johtava ekonomisti **Petri Malinen**, Suomen Yrittäjät
- digi-, innovaatio- ja korkeakoulupolitiikan asiantuntija **Maria Nyroos**, Suomen Yrittäjät

Julkaisun ulkoasu ja taitto:
graafinen suunnittelija Lea Hult, Aste Helsinki Oy

Esipuhe

Suomen Yrittäjät, Finnvera sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät kaksi kertaa vuodessa Pk-yritysbarometrin, joka kuvaa pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä. Syksyn 2026 Pk-yritysbarometri perustuu 4 432 pk-yrityksen vastauksiin. Se kuvaa siten kattavasti suomalaisten pk-yritysten käsityksiä taloudellisen toimintaympäristön muutoksista sekä yritysten liiketoimintaan ja kehitysnäkymiin vaikuttavista tekijöistä.

Raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia ja kehitystä, kasvua ja uusiutumista, kansainvälistymistä, kehittymistä sekä investointeja ja rahoitustilannetta. Lisäksi ajankohtaisina aiheina tarkastellaan kansainvälisen kaupan rajoitteiden vaikutuksia, pk-yritysten tutkimus- ja kehittämistoimintaa sekä yhteistyötä oppilaitosten ja tutkimusorganisaatioiden kanssa.

Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raportteina. Valtakunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään koko pk-sektorin näkökulmasta ja myös päätoimialoittain teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna. Alueraporteissa kehitystä verrataan erityisesti kyseisen alueen yritysten ja koko maan välillä.

Helsingissä 16.9.2026

Mikael Pentikäinen
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

Juuso Heinilä
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Juhapekka Ristola
osastopäällikkö
työ- ja elinkeinoministeriö

Tiivistelmä

Pk-yritysten suhdanneodotukset nousivat selvästi viime kevääseen ja edellisvuoteen verrattuna. Iranin sota ja sen seurauksena noussut öljyn hinta aiheutti epävarmuutta yritysten toimintaympäristössä. Epävarmuudesta huolimatta useamman vuosineljänneksen jatkunut talouskasvu ja kohtuullisena pysynyt inflaatio vahvistivat odotuksia vuoden 2026 ensimmäisellä puoliskolla. Suhdannenäkymien saldoluku nousi kevään 2026 barometrista yhdeksällä yksiköllä ja saa arvon kymmenen.

Pk-yrityksistä 29 prosenttia arvioi suhdanteiden paranevan seuraavien 12 kuukauden aikana ja 19 prosenttia uskoo niiden heikkenevän. Hieman yli puolet pk-yrityksistä arvioi suhdanteen pysyvän ennallaan. Kevään 2026 barometrissa parempia suhdanteita ennakoivia oli kuusi prosenttiyksikköä vähemmän ja heikkeneviä suhdanteita ennakoivia neljä prosenttiyksikköä enemmän.

Pk-yritysten suhdanneodotukset ennakoivat siis Suomen taloudelle suurin piirtein vastaavaa tai hieman vahvempaa kehitystä kuin suurin osa talousennusteista, jotka ennakoivat vuosille 2026 ja 2027 keskimäärin 1,0–1,6 prosentin kasvua. Kohonneista näkymistä huolimatta sekä talouden kehitykseen että pk-yritysten odotuksiin liittyy edelleen merkittävää epävarmuutta.

Odotukset kasvusta nousussa, mutta epävarmuus vähentää investointeja

Odotukset liikevaihdon kehityksestä ovat vahvistuneet hitaasti samaan aikaan, kun yleiset suhdanneodotukset ovat nousseet vuosien 2023 ja 2024 pohjalukemistaan. Liikevaihto-odotusten saldoluku nousi kevään 2026 barometrista kahdella yksiköllä ja saa arvon 16.

Pk-yritysten kannattavuuden muutosodotukset ovat elpyneet hitaasti vuoden 2024 alusta lähtien. Suurin epävarmuus tulevasta on hellittänyt, mutta kannattavuusodotusten saldoluku pysyy edelleen negatiivisena arvolla miinus neljä.

Pk-yritykset arvioivat vähentävänsä investointejaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Heikot investointiaikeet ovat näkyneet pk-yritysbarometrin tuloksissa jo useamman vuoden ajan. Teollisuus on ainoa päätoimiala, jolla on enemmän investointejaan lisää-

viä yrityksiä kuin niitä, joissa investointien odotetaan vähenevän. Investointiaikeiden lievästä kasvusta huolimatta investointien arvon muutosodotusten saldoluku pysyy negatiivisena arvolla –11.

Positiivinen signaali pk-yritysten investointiodotuksissa on viimeisen kahden vuoden aikana tapahtunut voimakkaasti kasvuhakuisten yritysten investointien kehitystä seuraavan saldoluvun jyrkkä nousu. Voimakkaasti kasvuhakuisten yritysten saldoluku saa nyt arvon 53, kun keväällä 2024 se oli 20.

Pk-yritykset pitävät yhä kiinni henkilöstöstä

Pk-yrityksistä hieman alle 15 prosenttia aikoo lisätä henkilöstön määrää seuraavan vuoden aikana. Sen sijaan noin 11 prosenttia yrityksistä odottaa henkilöstönsä määrän vähentyvän. Edelleen suuri enemmistö, 74 prosenttia pk-yrityksistä, aikoo säilyttää nykyisen henkilöstömääränsä.

Pk-yritykset pyrkivät pitämään kiinni osaavasta työvoimastaan myös haastavissa taloudellisissa tilanteissa. Pitkään heikkona pysyneestä kulutuskysynnästä sekä lisääntyneestä kauppa- ja geopoliittisesta epävakaudesta huolimatta pk-yritysten henkilöstöodotukset ovat pysyneet myönteisinä syksyn 2024 barometrista lähtien.

Kasvupotentiaalia uusiutumisesta sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnasta

Viime vuosien monet kriisit eivät ole merkittävästi vähentäneet yritysten kasvuhaluja. Hieman alle 40 prosenttia pk-yrityksistä on voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvuhakuisia. Lisäksi kasvuhakuisten pk-yritysten osuuden pidemmän aikavälin trendinomainen lasku vaikuttaa pysähtyneen. Osuus on silti huomattavasti pitkän aikavälin keskiarvoa matalampi.

Joka viides pk-yritys on ottanut käyttöön uutta teknologiaa ja lähes puolet on investoinut ohjelmistoihin, tietojärjestelmiin tai tekoälyyn viimeisen vuoden aikana. Yrityksistä 46 prosenttia on myös kouluttanut henkilöstöään. Lisäksi hieman alle kolme kymmenestä yrityksestä on tuonut markkinoille uusia tuotteita tai palveluita.

Tutkimuksella ja kehittämisellä (T&K) tarkoitetaan luovaa ja systemaattista toimintaa tiedon lisäämiseksi sekä tiedon käyttämistä uusiin soveluksiin. Pk-yrityksistä merkittävä osuus, 25 prosenttia, raportoi tekevänsä tutkimusta ja kehittämistä jossain muodossa. Toimialojen välillä on odotetusti merkittäviä eroja. Suurin osuus on teollisuudessa, jossa 42 prosentilla pk-yrityksistä on T&K-toimintaa.

Kansainvälinen tullipolitiikka nostanut kustannuksia ja kiristänyt kilpailua

Vuosien 2025 ja 2026 aikana pk-yritysten vientiödotuksia on painanut Yhdysvaltojen tullipolitiikasta johtuva kauppasuhteiden kiristyminen. Merkittävästä epävarmuudesta huolimatta vientiä harjoittavista pk-yrityksistä 44 prosenttia odottaa viennin arvon kasvavan seuraavan vuoden aikana, ja viennin arvon muutosodotuksia kuvaava saldoluku saa arvon 37.

Joka viidennellä pk-yrityksellä on vientiä tai muuta liiketoimintaa ulkomailla. Pohjoismaat ovat suomalaisten pk-yritysten tärkein markkina-alue, jolla toimii 71 prosenttia ulkomaankauppaa harjoittavista yrityksistä. Pohjoismaiden lisäksi myös muu Euroopan unioni on merkittävä markkina-alue 65 prosentin osuudella. Seuraavaksi tärkein markkina-alue on Yhdistynyt kuningaskunta, jossa toimii noin joka viides pk-yritys.

Hieman yli viidennes pk-yrityksistä raportoi kansainvälisen tullipolitiikan tai muiden kaupan rajoitteiden aiheuttamista kohonneista kustannuksista. Lisäksi useampi kuin joka kymmenes pk-yritys on kohdannut kiristynyttä kilpailua. Hieman yli puolet kaikista pk-yrityksistä raportoi, että tullipolitiikalla tai muilla kansainvälisen kaupan rajoitteilla ei ollut kyselyyn mennessä ollut vaikutuksia yrityksen toimintaan. Vastaava osuus vientiä tai muuta liiketoimintaa ulkomailla harjoittavien yritysten joukossa on 46 prosenttia.

Taloustilanne ja tiukka sääntely vähentävät ulkoisen rahoituksen käyttöä

Hitaasti elpyvän talouden ja pitkään jatkuneen matalasuhdanteen seurauksena heikentynyt yri-

tysten luottokelpoisuus yhdistettynä pankkitoiminnan sääntelyyn näkyvät pk-yritysten ulkoisen rahoituksen käytössä: alle 40 prosentilla pk-yrityksistä on lainaa pankista tai muusta rahoituslaitoksesta. Ulkoisen rahoituksen käyttö on vähentynyt selvästi kevään 2026 barometrista.

Myönteistä rahoituksenottamisaikomuksissa on se, että kasvuhakuisten yritysten kiinnostus ulkoista rahoitusta kohtaan on säilynyt kohtuullisen hyvänä.

Kuluva vuosi 2026 on ollut monelle pk-yritykselle ennakoitua haastavampi ja se näkyy maksuvaikeuksien määrässä. Noin 19 prosenttia eli hie- man alle joka viides pk-yritys raportoi vaikeuksista hoitaa maksujaan viimeksi kuluneen kolmen kuukauden aikana. Osuus nousi kevään 2026 barometrista kolmella prosenttiyksiköllä ja on samaa tasoa kuin pandemiasyksyllä 2020.

Pk-yritysten yhteistyö oppilaitosten ja tutkimusorganisaatioiden kanssa on jatkunut vakaana

Merkittävä joukko pk-yrityksiä tekee yhteistyötä oppilaitosten, koulutuksen järjestäjien tai kehitysyhtiöiden kanssa. Pk-yritysten oppilaitosten ja tutkimusorganisaatioiden kanssa harjoitetun yhteistyön yleisyys on muuttunut hyvin vähän syksystä 2024, jolloin asiasta kysyttiin edellisen kerran. Yhteistyön muodot olivat moninaiset, mutta vastauksissa korostuivat työharjoittelu, oppisopimuskoulutus, muu koulutusyhteistyö sekä opinnäytetyöt.

Yritysten kokemat hyödyt korkeakoulu- ja tutkimuslaitosyhteistyön tuloksista ovat laskeneet kahden vuoden takaisesta. Tuolloin 45 prosenttia yrityksistä koki tietopohjan ja osaamisen vahvistuneen yhteistyöllä näiden organisaatioiden kanssa, nyt 40 prosenttia. Trendi on ollut laskeva jo pidemmän aikaa.

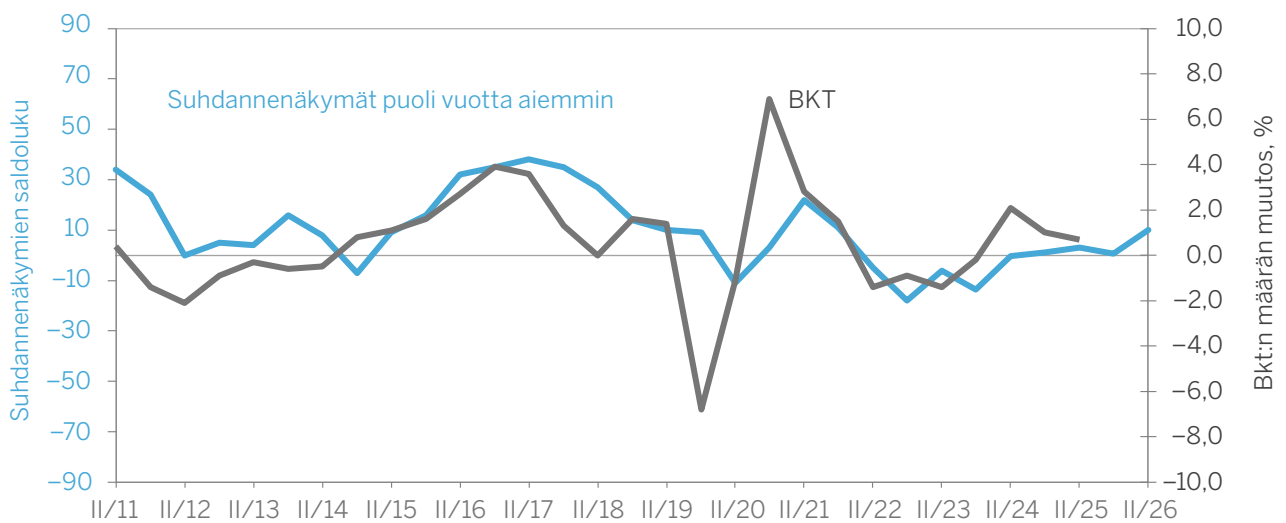
Yleisimpinä yhteistyöstä syntyneenä tuloksina mainittiin tietopohjan ja osaamisen vahvistuminen (korkeakoulut ja tutkimusorganisaatiot) sekä uuden osaajan palkkaaminen (muut koulutuksen tarjoajat). Monissa pk-yrityksissä yhteistyö on johtanut myös uusiin tai parannettuihin tuotteisiin tai palveluihin.

1. Aineisto

Pk-yritysbarometri mittaa pienten ja keski suurten yritysten näkemyksiä niiden toimintaan vaikuttavien taloudellisten tekijöiden muutoksista kahdesti vuodessa. Suhdannekysymysten lisäksi barometri luotaa yritysten toimintaympäristöön liittyviä rakenteellisia tekijöitä, kuten pk-yritysten kasvustrategiaa, rahoitusta ja uusiutumista.

Taloustutkimus Oy toteutti syksyn 2026 Pk-yritysbarometrin internet- ja puhelinkyselynä kesä- ja heinäkuussa 2026. Kyselyyn vastasi 4 432 suomalaisen pk-yrityksen edustajaa. Otanta on poimittu kiintiöidyllä satunnaisotannalla Bisnoden Selector B2B -palvelusta ja Suomen Yrittäjien jäsenrekisteristä. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala

Kuva 1: Pk-yritysbarometrin suhdannenäkymät ja BKT:n määrän muutos

(TOL 2025), kokoluokka ja sijainti. Tulosten laskentaan aineistoa on oikaistu. Näin aineisto pyrkii vastaamaan mahdollisimman hyvin Suomen pienten ja keskisuurten yritysten todellista rakennetta.

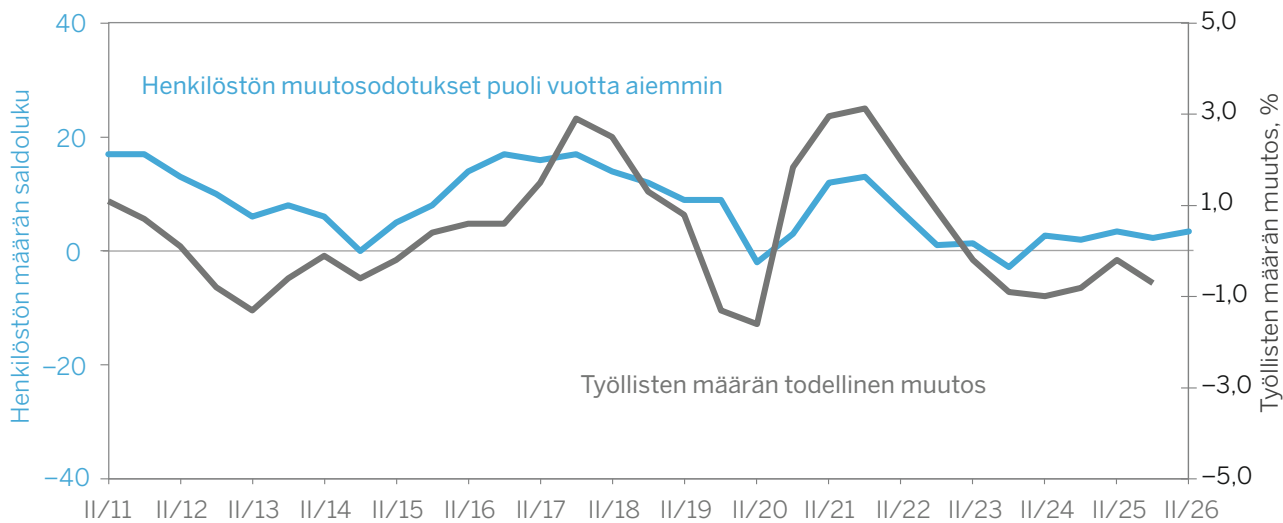
Laajalla pk-yritysten odotuksia kuvaavalla aineistolla pyritään ennakoimaan talouden suhdannekäänteitä sekä kiinnittämään huomiota yritysten toimintaedellytyksiin ja niiden muutoksiin.

Barometrin kotimarkkinayrityksiin painottuvassa otoksessa pk-yritysten suhdanneodotukset seuraavat yleensä suurten vientiteollisuusyri-

tysten suhdannerytmiä viiveellä. Pk-yritysten suhdannenäkymien aallonpohja näyttäisi olevan ohi-tettu ja odotukset ovat kääntyneet noususuuntaiseksi.

Saldoluvut lasketaan positiivisten ja negatiivisten vastausten prosenttiosuuksien erotuksena. Luettavuuden parantamiseksi kaikki raportin luvut on pyöristetty lähimpään tasalukuun. Pyöristyk-sen takia saldoluku voi olla yhden suurempi tai pienempi kuin taulukoissa raportoitujen prosent-tiosuuksien erotus.

Kuva 2: Pk-yritysbarometrin odotukset henkilöstömäärästä ja työllisyyden muutos

Taulukko 1: Aineiston rakenne

		n=	%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus	437	10
	Rakentaminen	482	11
	Kauppa	553	12
	Palvelut	2 960	67
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	3 382	76
	5–9 henkilöä	493	11
	10–19 henkilöä	317	7
	20–49 henkilöä	163	4
	50+ henkilöä	77	2
LIIKEVAIHTO	alle 0,2 miljoonaa euroa	1 861	42
	0,2–0,49 miljoonaa euroa	700	16
	0,5–0,99 miljoonaa euroa	602	14
	1,0–1,49 miljoonaa euroa	334	8
	1,5–1,99 miljoonaa euroa	181	4
	2,0–4,99 miljoonaa euroa	388	9
	5 miljoonaa euroa tai yli	333	8
ALUE (MAAKUNTA)	Espoo ja Kauniainen	249	6
	Etelä-Karjala	94	2
	Etelä-Pohjanmaa	254	6
	Etelä-Savo	112	3
	Helsinki	523	12
	Kainuu	72	2
	Kanta-Häme	142	3
	Keski-Pohjanmaa	56	1
	Keski-Suomi	206	5
	Kymenlaakso	103	2
	Lappi	134	3
	Pirkanmaa	445	10
	Pohjanmaa	166	4
	Pohjois-Karjala	148	3
	Pohjois-Pohjanmaa	280	6
	Pohjois-Savo	218	5
	Päijät-Häme	135	3
	Satakunta	175	4
	Uusimaa	391	9
	Vantaa	147	3
	Varsinais-Suomi	382	9
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	Ennen 1990	679	15
	1990–1999	723	16
	2000–2009	883	20
	2010–2019	1 211	27
	2019 jälkeen	804	18
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	240	5
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	1 299	29
	Pyrkii säilyttämään asemansa	1 259	28
	Ei kasvutavoitteita	1 349	30
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	282	6
YHTEENSÄ		4 432	100

2. Pk-yritykset kansantaloudessa

Tilastokeskuksen Yritysten rakenne- ja tilinpäätös-tilaston mukaan Suomessa oli vuonna 2024 noin 480 233¹ yritystä ilman maa-, metsä- ja kalatalouden toimialoja. Yrityksiä oli noin 25 000 kappaletta enemmän kuin vuotta aiemmin.

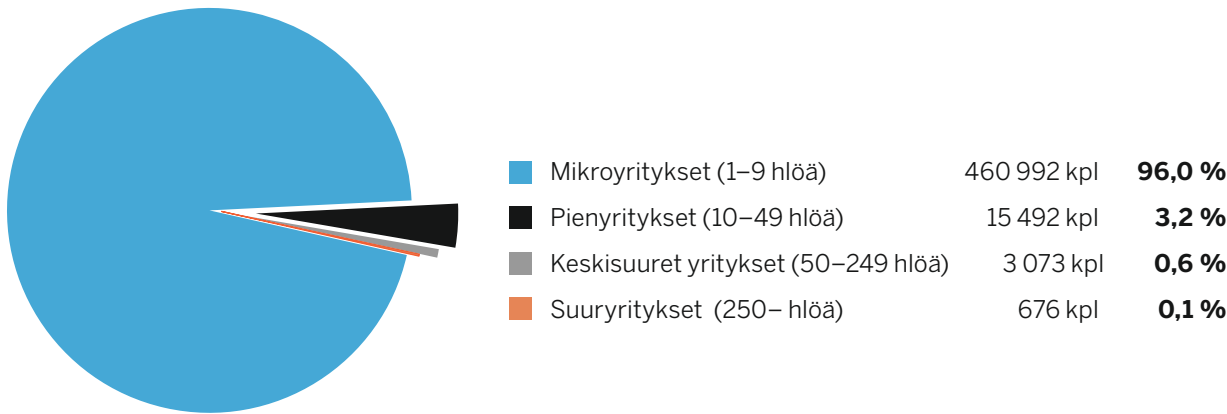
Vuonna 2024 alle kymmenen henkilöä työllistävien mikroyritysten osuus koko yrityskannasta oli 96,0 prosenttia. Kaikkien pk-yritysten eli alle 250 henkilöä työllistävien yritysten osuus oli 99,9 prosenttia. Ensimmäinen osuus kasvoi noin 0,3 prosenttiyksiköllä.

Vuonna 2024 suomalaisten yritysten liikevaihtoa kertyi noin 527 miljardia euroa. Yritysten yhteenlas-

kettu liikevaihto laski noin 14 miljardilla eurolla vuoteen 2023 verrattuna. Pk-sektorin osuus vuonna 2024 oli 53,7 prosenttia kaikkien suomalaisyritysten liikevaihdosta. Tämä osuus laski 0,4 prosenttiyksiköllä edellisestä vuodesta.

Suomalaiset yritykset (pl. maa-, metsä-, ja kalatalous) työllistivät vuonna 2024 noin 1 448 800 henkilöä, kun työllisten määrä muunnetaan kokopäiväisiksi työpaikoiksi. Mikroyritysten eli 1–9 henkeä työllistävien yritysten osuus tästä työllisten määrästä oli hieman yli viidennes ja koko pk-sektorin 62 prosenttia.

Kuva 3: Yritysrakenne Suomessa 2024

Lähde: Tilastokeskus 2024, Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto, pl. maa-, metsä- ja kalatalous

¹Yritysten lukumäärä ei ole verrannollinen vuotta 2022 edeltävää aikaa koskeviin lukumääriin. Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston tilastoyksiköiden joukkoa on laajennettu tilastovuodesta 2021 alkaen. Tilastoyksiköiden rajauksesta on poistettu toiminta-aikaa sekä yritysten kokoa koskeneet rajoitukset.

3. Suhdanteet

3.1 YLEISET SUHDANNENÄKYMÄT

Pk-yritysten suhdanneodotukset nousivat selvästi viime kevääseen ja edellisvuoteen verrattuna. Iranin sodasta ja sen seurauksena nousseesta öljyn hinnasta huolimatta useamman vuosineljänneksen jatkunut talouskasvu ja kohtuullisena pysynyt inflaatio vahvistivat odotuksia vuoden 2026 ensimmäisellä puoliskolla. Suhdannenäkymien saldoluku nousi kevään 2026 barometrista yhdeksällä yksiköllä ja saa arvon kymmenen.

Pk-yritysten suhdanneodotukset ennakoivat siis Suomen taloudelle suurin piirtein vastavaa tai hieman vahvempaa kehitystä kuin suurin osa talousennusteista. Bruttokansantuotteeseen perustuvat arviot talouden kehityksestä ennustavat Suomeen vuosille 2026 ja 2027 keskimäärin 1,0–1,6 prosentin kasvua.

Sekä talouden kehitykseen että pk-yritysten odotuksiin liittyy Iranin sodan, kohonneiden energian hintojen ja Yhdysvaltain arvaamattoman kauppapolitiikan myötä edelleen merkittävää epävarmuutta. Lisäksi talouden suunta riippuu paljon

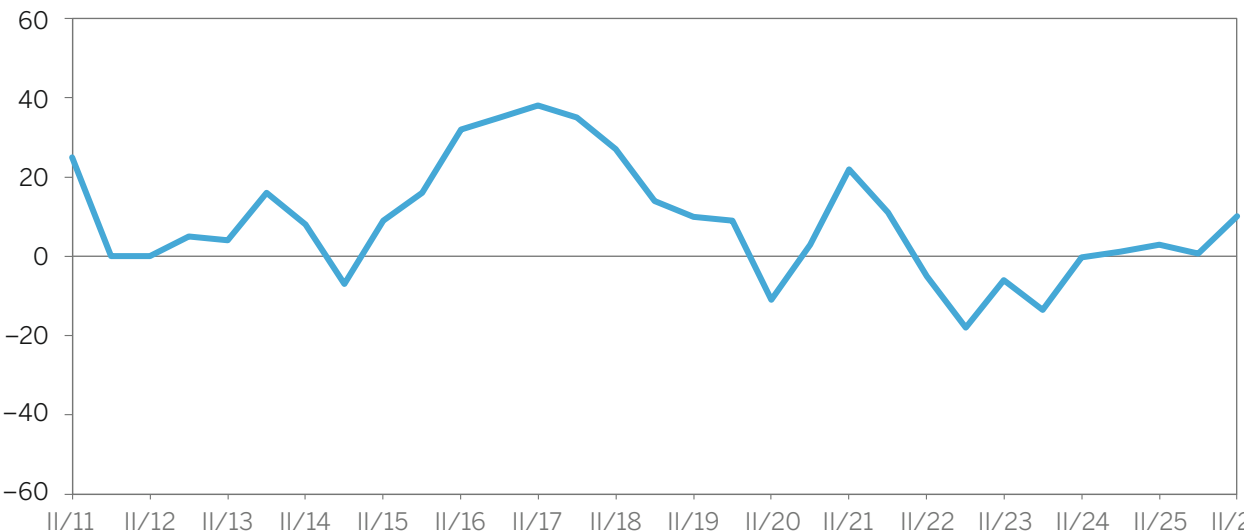
muun muassa yksityisen kulutuksen elpymisestä ja euroalueen talouskehityksestä, joita seurataan tarkasti kaikilla keskeisillä markkina-alueillamme.

Pk-yrityksistä 29 prosenttia arvioi suhdanteiden paranevan seuraavien 12 kuukauden aikana ja 19 prosenttia uskoo niiden heikkenevän. Hieman yli puolet pk-yrityksistä arvioi suhdanteen pysyvän ennallaan. Kevään 2026 barometrissa parempia suhdanteita ennakoivia oli kuusi prosenttiyksikköä vähemmän ja heikkeneviä suhdanteita ennakoivia neljä prosenttiyksikköä enemmän.

Suhdannenäkymät vahvistuivat kaikilla toimialoilla kevään 2026 barometrista. Suurin muutos keväästä tapahtui rakentamisessa, jossa saldoluku nousi 16 yksikköä tasolle 12. Teollisuuden saldoluku nousi kymmenen yksikköä saaden arvon 23. Kaupan alan ja palveluiden saldoluvut nousivat kahdeksalla yksiköllä arvoihin neljä ja kymmenen. Kaikkien päätoimialojen suhdannenäkymät ovat positiiviset.

Suurempien pk-yritysten suhdannenäkymät ovat selvästi pienempiä yrityksiä positiivisemmat. Vähiten positiiviset odotukset ovat alle viiden hen-

Kuva 4: Suhdannenäkymät, saldoluku

gen mikroyrityksillä saldoluulla neljä. Positiivisimmat odotukset ovat 20–49 hengen sekä vähintään 50 henkilöä työllistävillä yrityksillä saldoluilla 33 ja 32.

Pk-yritysbarometrissa kysytään myös yritysten tämänhetkistä tilannetta suhteessa 12 kuukauden takaiseen tilanteeseen. Noin 27 prosenttia pk-yrityksistä kokee suhdannetilanteen paremmaksi ja 28 prosenttia heikommaksi kuin vuosi sitten, joten tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku saa arvon miinus yksi. Saldoluku nousi edellisestä barometrista seitsemällä yksiköllä. Teollisuudessa ja palveluissa suhdannetilanne arvioidaan paremmaksi ja rakentamisessa sekä kaupassa huonommaksi kuin vuosi sitten.

Vaikein tilanne on kaupan alalla, jossa nykytilannetta kuvaava saldoluku saa arvon -9. Selvästi muita toimialoja parempi tilanne on teollisuudessa, jossa saldoluku saa arvon kahdeksan ja yli kolmannes pk-yrityksistä arvioi nykyisen suhdannetilanteen olevan vuoden takaista parempi. Ero voimakkaasti kasvuhakuisten ja muiden yritysten välillä on suuri: voimakkaasti kasvuhakuisten yritysten saldoluku saa arvon 49, mikä on erittäin korkea, erityisesti kun sitä verrataan keskimääräistä kasvua tavoittelevien (asemansa säilyttäjät) ja kasvua tavoittelemattomien saldolukuihin -14 ja -15.

Taulukko 2: Suhdannenäkymät seuraavan 12 kuukauden aikana

	Paranevat %	Pysyvät ennallaan %	Heikkenevät %	Saldoluku */
Kaikki yritykset	29	52	19	10
Toimialoittain				
Teollisuus	38	47	15	23
Rakentaminen	29	55	17	12
Kauppa	27	50	23	4
Palvelut	28	53	19	10
Kasvuhakuisuuden mukaan				
Voimakkaasti kasvuhakuiset	75	23	2	72
Kasvuhakuiset	45	45	11	34
Asemansa säilyttäjät	22	55	23	-1
Ei kasvutavoitetta	12	67	21	-9
Toimintansa lopettavat	3	41	56	-52
Kokoluokittain				
alle 5 henkilöä	24	56	20	4
5–9 henkilöä	32	46	21	11
10–19 henkilöä	35	49	16	18
20–49 henkilöä	45	43	12	33
yli 50 henkilöä	44	44	12	32
Perustamisvuoden mukaan				
ennen 1990	30	49	21	9
1990–1999	27	53	20	7
2000–2009	25	55	19	6
2010–2019	27	53	20	8
2019 jälkeen	39	45	16	22

*/ Saldoluku on laskettu "paranevat" ja "heikkenevät" -vastausten osuuksien erotuksena.
**/ Saldoluku voi pyöristettyjen lukujen vuoksi erota prosenttiosuuksien erotuksesta.

3.2 LIIKEVAIHTO

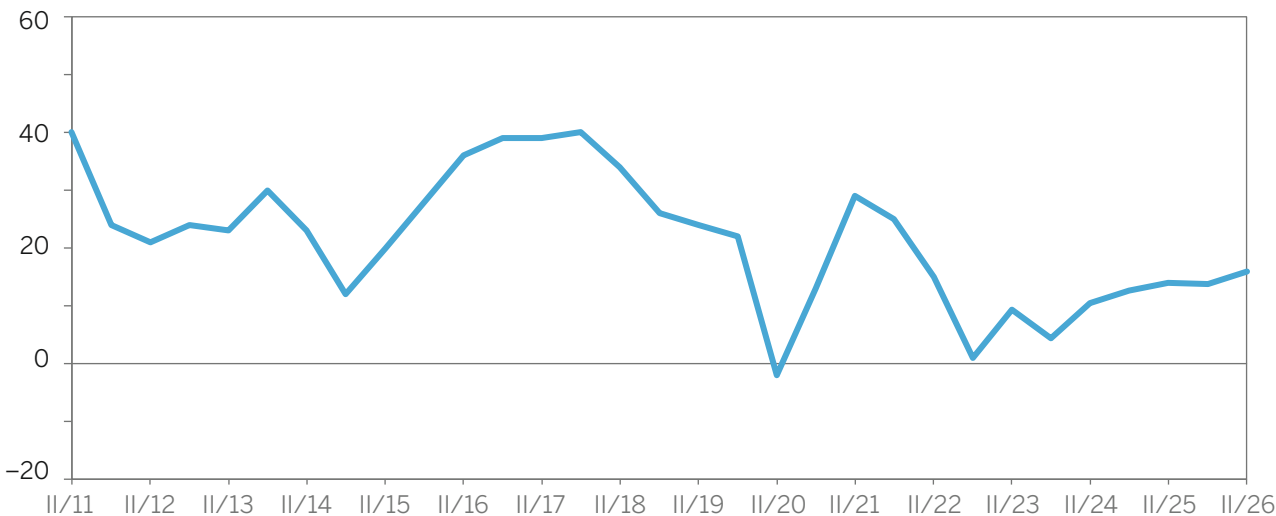
Odotukset liikevaihdon kehityksestä ovat vahvistuneet hitaasti samaan aikaan, kun yleiset suhdanneodotukset ovat nousseet vuosien 2023 ja 2024 pohjalukemistaan. Liikevaihto-odotusten saldoluku nousi kevään 2026 barometrista kahdella yksiköllä ja saa arvon 16. Yli kolmannes pk-yrityksistä odottaa liikevaihtonsa kasvavan seuraavan 12 kuukauden aikana, ja 22 prosenttia odottaa liikevaihtonsa pienenevän. Liikevaihto-odotukset ovat positiiviset kaikilla päätoimialoilla.

Yleisten suhdanneodotusten voimakkaasta kasvusta huolimatta liikevaihto-odotukset vahvistuivat vain lievästi. Saldoluvun arvo on positiivinen ja poikkeuksellisiin viime vuosiin nähden kohtuullinen, mutta edelleen selvästi koronapandemiaa edeltävää tasoa alhaisempi.

Odotukset liikevaihdon kehityksestä vahvistuivat kaikilla päätoimialoilla kauppaa lukuun ottamatta. Korkeimmat odotukset liikevaihdon kasvusta ovat teollisuudessa ja palveluissa, joiden saldoluvut saavat arvot 34 ja 16. Teollisuuden liikevaihtonäkymät nousivat viisi yksikköä ja palveluiden yhden yksikön keväästä. Noin 47 prosenttia teollisuuden pk-yrityksistä odottaa liikevaihtonsa kasvavan seuraavan vuoden aikana.

Rakentamisen saldoluku nousi keväästä kymmenellä yksiköllä päätyen arvoon yksitoista. Noin 36 prosenttia rakentamisen pk-yrityksistä arvioi liikevaihtonsa kasvavan ja 24 prosenttia odottaa sen vähenevän. Myös kaupan alan liikevaihto-odotusten saldoluku saa arvon yksitoista laskettuaan kahdella yksiköllä keväästä.

Kuva 5: Liikevaihdon muutosodotukset, saldoluku

Taulukko 3: Odotukset liikevaihdon muutoksesta seuraavan 12 kuukauden aikana

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	38	39	22	16
Teollisuus	47	40	13	34
Rakentaminen	36	40	24	11
Kauppa	35	41	24	11
Palvelut	39	39	23	16

**/ Saldoluku voi pyöristettyjen lukujen vuoksi erota prosenttiosuuksien erotuksesta.

3.3 KANNATTAVUUS

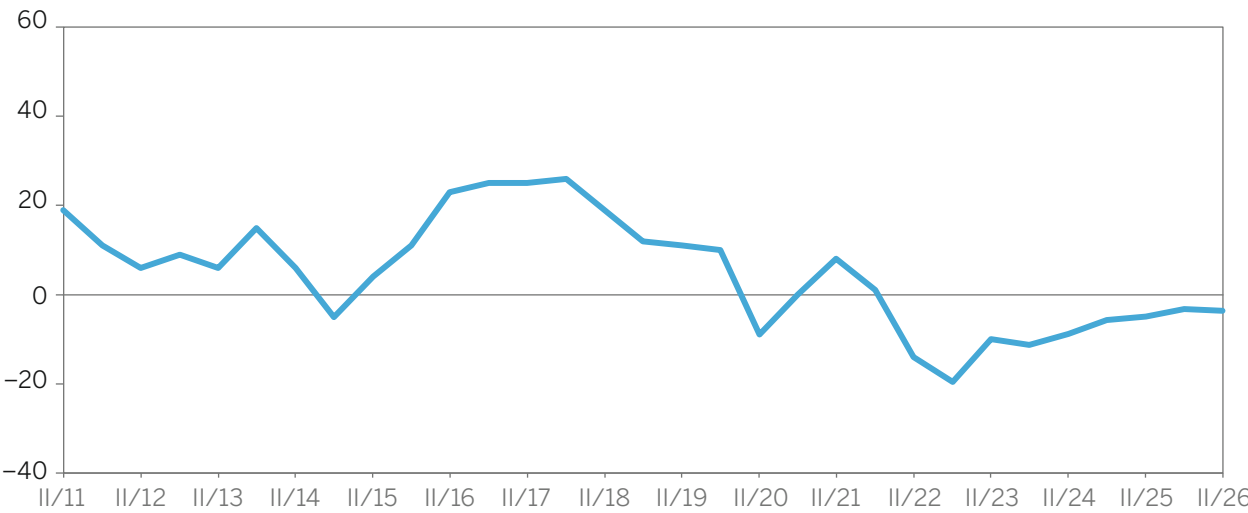
Pk-yritysten kannattavuuden muutosodotukset heikentyivät voimakkaasti vuosien 2021 ja 2022 aikana. Odotukset ovat elpyneet hitaasti vuoden 2024 alusta lähtien, mutta eivät ole vieläkaan palautuneet positiivisiksi: kannattavuusodotusten saldoluku pysyy edelleen negatiivisena arvolla miinus neljä. Saldoluku laski yhdellä yksiköllä kevään barometrissa. Kannattavuusodotusten pitkän aikavälin keskiarvo on 19.

Toimialoista suurin muutos tapahtui rakentamisessa, jossa odotukset laskivat kahdeksan yksik-

köä päättyen arvoon -14. Teollisuuden kannattavuusodotusten saldoluku vahvistui kolmella yksiköllä arvoon kahdeksan, ollen siten ainoa päätoimiala, jossa odotukset eivät ole negatiiviset.

Vähintään 50 henkeä työllistävillä pk-yrityksillä on selvästi myönteisimmät odotukset kannattavuuden kehityksestä seuraavan 12 kuukauden aikana: kokoluokan saldoluku saa arvon 22. Negatiivisimmat näkymät ovat 10–19 henkilön yrityksissä saldoluvulla miinus seitsemän.

Kuva 6: Kannattavuuden muutosodotukset, saldoluku

Taulukko 4: Odotukset kannattavuuden muutoksesta seuraavan 12 kuukauden aikana */

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	25	46	29	-4
Teollisuus	32	44	24	8
Rakentaminen	17	53	30	-14
Kauppa	23	43	34	-10
Palvelut	27	46	27	-1

*/ Saldoluku voi pyöristettyjen lukujen vuoksi erota prosenttiosuuksien erotuksesta.

3.4 INVESTOINNIT

Pk-yritykset arvioivat vähentävänsä investointejaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Pitkään jatkuneen epävarmuuden ja heikon suhdanteen seurauksena teollisuus on ainoa päätoimiala, jolla on enemmän investointejaan lisääviä yrityksiä kuin niitä, joissa investointien odotetaan vähenevän.

Keväällä 2024 alkaneesta noususta huolimatta investointien arvon muutosodotusten saldoluku pysyy negatiivisena arvolla -11. Viimeksi investointiodotusten saldoluku on ollut positiivinen vuonna 2018. Investointiodotusten pidempään jatkunut heikko kehitys on yhteydessä poikkeuksellisen suureen epävarmuuteen koskien kysynnän kehitystä sekä kauppa- ja geopolittisten riskien kasvua. Myöskään viime aikojen positiiviset uutiset talouskasvusta eivät vielä näy merkittävästi kohonneina investointiodotuksina.

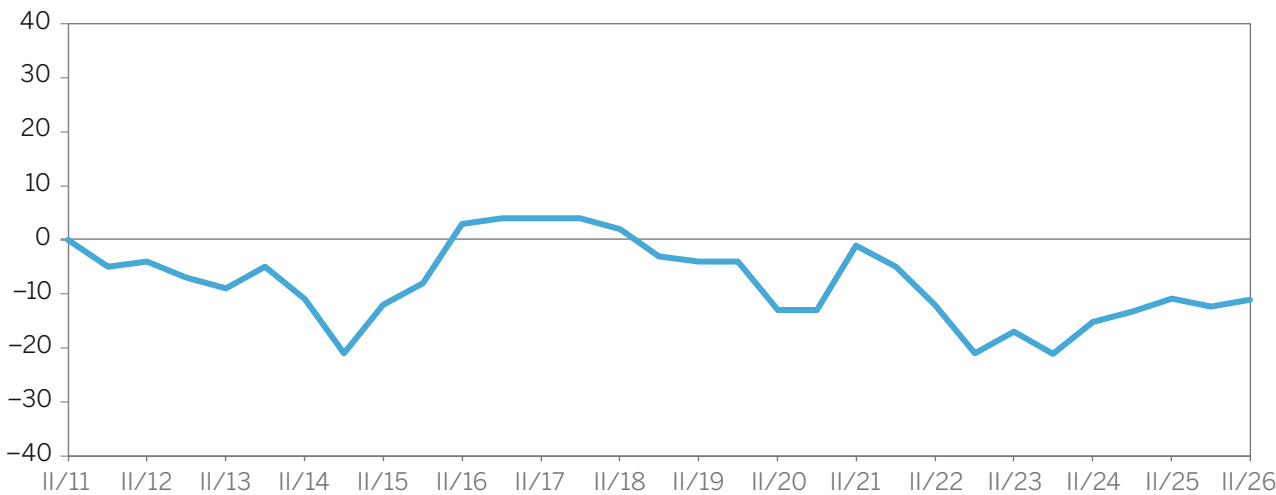
Investointiodotusten heikkoon kehitykseen vaikuttavat myös muut toimintaympäristöön liittyvät tekijät, kuten sääntely, työvoiman ja rahoituksen saatavuus sekä korkotaso. Useampi kuin joka kuudes yritys piti rahoituksen hintaa keskeisenä

syynä sille, ettei aio lisätä investointejaan. Vastaus oli erityisen yleinen teollisuuden yrityksissä, joista useampi kuin joka neljäs ilmoitti sen keskeiseksi syyksi olla lisäämättä investointejaan.

Heikoimmat odotukset investointien lähiajan kehityksestä ovat rakentamisessa ja kaupassa, joissa saldoluvut saavat arvot -20 ja -16. Edelliseen barometriin verrattuna rakentamisen investointiodotusten saldoluku pysyi ennallaan ja kaupan alan nousi kolmella yksiköllä. Teollisuuden investointiodotukset nousivat kuudella yksiköllä kevään 2026 barometrista, toimialan päättyessä saldolukuun kolme.

Positiivinen signaali pk-yritysten investointiodotuksissa on viimeisen kahden vuoden aikana tapahtunut voimakkaasti kasvuhakuisten yritysten investointien kehitystä seuraavan saldoluvun jyrkkä nousu. Voimakkaasti kasvuhakuisten yritysten saldoluku saa nyt arvon 53, kun keväällä 2024 se oli 20. Voimakkaasti kasvuhakuisten yritysten osuus kaikista pk-yrityksistä on pieni, mutta niiden investointihalukkuus on tärkeä investointiympäristöä kuvaava signaali.

Kuva 7: Investointien arvon muutosodotukset, saldoluku

Taulukko 5: Odotukset investointien arvon muutoksesta seuraavan 12 kuukauden aikana */

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	16	57	27	-11
Teollisuus	24	56	20	3
Rakentaminen	12	56	32	-20
Kauppa	13	59	28	-16
Palvelut	17	56	26	-9

*/ Saldoluku voi pyöristettyjen lukujen vuoksi erota prosenttiosuuksien erotuksesta.

3.5 INNOVAATIOT SEKÄ TUOTANNON JA TUOTTEIDEN KEHITYS

Innovaatiot sekä tuotannon ja tuotteiden kehitys ovat välttämätön osa yritysten uudistumista ja kasvua. Yritysten tiukka talous on viime vuosina vähentänyt mahdollisuuksia aktiiviseen innovointiin ja tuotekehitykseen. Tämän seurauksena yrityksiin tulee jatkossa muodostumaan painetta toiminnan kehittämiseen.

Yli kaksi vuotta nollan tuntumassa pysytellyt innovointi- ja tuotekehitysaikeiden saldoluku vaikeuttaa viimein kääntyneen lievään nousuun. T&K-toiminnan kehitystä kuvaavissa tuloksissa vastavaa nousua ei ole havaittavissa (ks. luku 4.3).

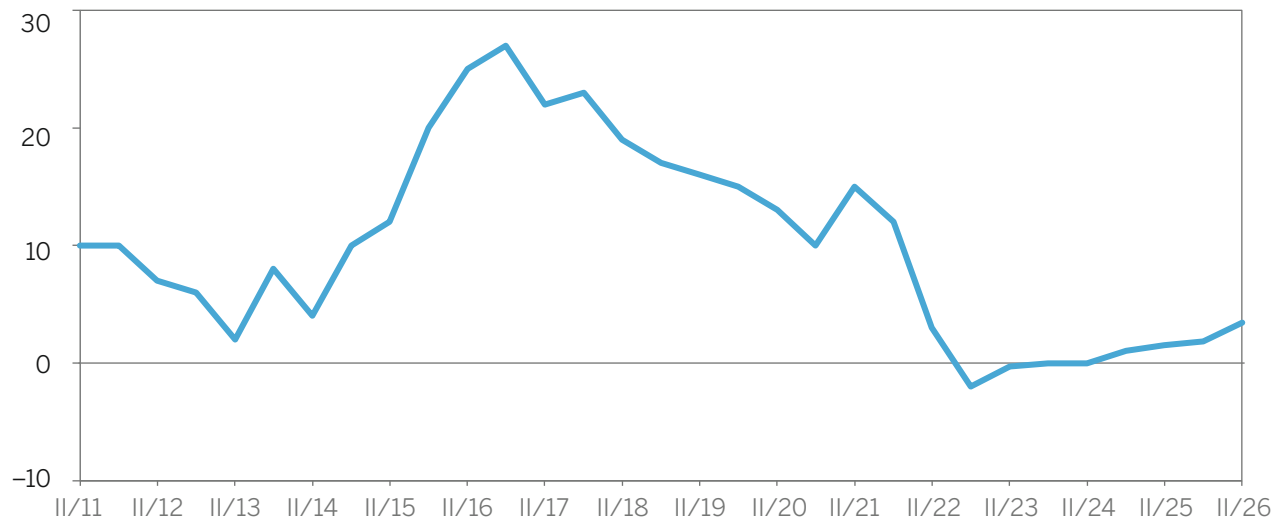
Vaikka yritysten tulevaisuudennäkymiin liittyy epävarmuutta, selvä enemmistö yrityksistä, 62 prosenttia, on pitämässä innovaatioiden, tuotannon ja tuotteiden kehitystyön määrän ennallaan. Viiden-

nes pk-yrityksistä aikoo kasvattaa panostuksiaan innovaatioihin sekä tuotannon ja tuotteiden kehitykseen seuraavan 12 kuukauden aikana. Noin 17 prosenttia pk-yrityksistä odottaa innovaatioiden sekä tuotannon ja tuotteiden kehityksen vähenevän.

Saldoluvun arvo kolme on edelleen merkittävästi pitkän aikavälin keskiarvoa (13) heikompi. Innovointi- ja tuotekehitysaikeiden nopeampi ja pidempiaikainen kasvu tukisi tulevien vuosien talouskasvun edellytysten laajapohjaista vahvistumista.

Innovaatioiden, tuotannon ja tuotteiden kehityksen näkymät vaihtelevat jonkin verran toimialoitain. Eniten panostuksia aiotaan lisätä teollisuudessa, jossa 27 prosenttia pk-yrityksistä odottaa innovaatioiden sekä tuotannon ja tuotteiden kehityksen kasvavan.

Kuva 8: Innovaatioiden, tuotannon ja tuotteiden kehityksen muutosodotukset, saldoluku

Taulukko 6: Odotukset innovaatioiden, tuotannon ja tuotteiden kehityksen muutoksesta seuraavan 12 kuukauden aikana */

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	21	62	17	3
Teollisuus	27	63	9	18
Rakentaminen	10	67	23	-13
Kauppa	17	66	17	0
Palvelut	23	60	17	7

*/ Saldoluku voi pyöristettyjen lukujen vuoksi erota prosenttiosuuksien erotuksesta.

3.6 HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ

Pk-yritykset pyrkivät pitämään kiinni osaavasta työvoimastaan myös haastavissa taloudellisissa tilanteissa. Barometrin tulokset tukevat tätä: selvä enemmistö pk-yrityksistä haluaa edelleen säilyttää nykyisen henkilöstömääränsä.

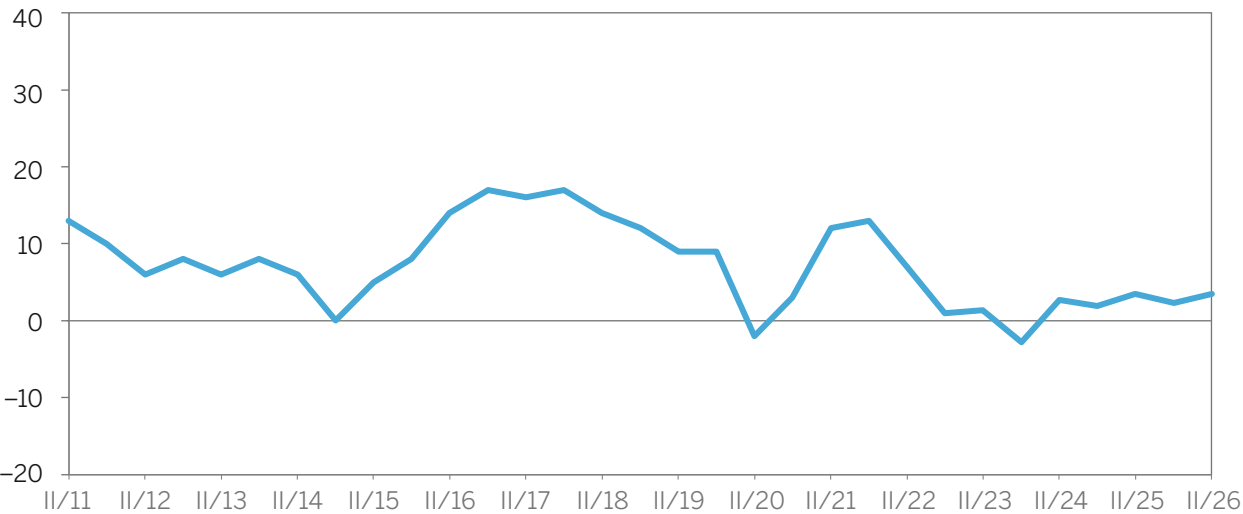
Talouden näkymät ovat edelleen epävarmat. Pitkään heikkona pysyneen kulutuskysynnän sekä lisääntyneen kaupp- ja geopolittisen epävakau- den negatiiviset vaikutukset ovat huomattavat. Pk-yritysten henkilöstöodotukset ovat siitä huolimatta pysyneet niukasti myönteisinä syksyn 2024 baro- metristä lähtien.

Pk-yrityksistä hieman alle 15 prosenttia aikoo lisätä henkilöstön määrää seuraavan vuoden aikana. Sen sijaan noin 11 prosenttia yrityksistä odottaa henkilöstönsä määrän vähentyvän. Odo- tusten saldoluvuksi saadaan kolme, joka on yhden yksikön kevään 2026 barometria korkeampi. Edel- leen suuri enemmistö, 74 prosenttia pk-yrityksistä, aikoo säilyttää nykyisen henkilöstömääränsä.

Ainoastaan palveluiden henkilöstömäärän muutosodotuksissa ei tapahtunut nousua viime keväästä: toimialan saldoluku pysyi ennallaan arvossa neljä. Teollisuuden ja kaupan saldoluvut nousivat kolmella yksiköllä päätyen arvoihin 15 ja miinus yksi. Myös rakentamisen työllisyysnäkymät päätyivät hienoisen odotusten kohenemisen jäl- keen niukasti positiivisiksi saldoluvalle yksi.

Kokoluokittain tarkasteltuna selvästi positiivi- simmat työllisyysnäkymät ovat 20–49 ja vähin- tään 50 henkilön yrityksissä: 40 ja 48 prosenttia kyseisten kokoluokkien yrityksistä arvioi henkilös- tönsä määrän kasvavan seuraavan vuoden aikana, ja vain 11 ja 16 prosenttia odottaa henkilöstönsä määrän olevan vuoden kuluttua nykyistä pienempi. 5–9 hengen yrityksistä 21 prosenttia ja 10–19 hen- gen yrityksistä 25 prosenttia suunnittelee kasvatta- vansa henkilöstön määrää, kun 20 ja 16 prosenttia odottaa henkilöstönsä määrän pienenevän.

Kuva 9: Henkilöstön määrän muutosodotukset, saldoluku

Taulukko 7: Odotukset henkilöstön määrän muutoksesta seuraavan 12 kuukauden aikana */

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	15	74	11	3
Teollisuus	23	69	8	15
Rakentaminen	16	69	15	1
Kauppa	11	77	12	-1
Palvelut	14	75	11	4

*/ Saldoluku voi pyöristettyjen lukujen vuoksi erota prosenttiosuuksien erotuksesta.

3.7 VIENTI JA LIIKETOIMINTA ULKOMAILLA

Ulkomaankaupan odotuksista kysyttiin yrityksiltä, jotka harjoittavat vientiä tai tuontia. Vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla harjoittavia pk-yrityksiä on 20 prosenttia barometrin vastaajista. Osuus on laskenut hieman edellisestä barometristä.

Suora vienti on yleisin kansainvälistymisen muoto: niistä yrityksistä, joilla on vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla, 43 prosentilla on suoraa tavaroiden vientiä ja 43 prosentilla suoraa palveluiden vientiä. Muut kansainvälistymisen muodot ovat merkittävästi näitä harvinaisempia. Huomionarvoista on erityisesti viime vuosien palveluviennin lisääntyminen. Palveluiden vienti on jo säännöllisesti yhtä yleistä tai yleisempää kuin tavaroiden vienti.

Vientiä tai muuta liiketoimintaa ulkomailla harjoitetaan eniten teollisuuden ja kaupan aloilla ja vähiten rakentamisessa. Teollisuudessa hieman 42 prosenttia yrityksistä toimii kansainvälisen kaupan piirissä, kun taas rakentamisessa osuus on kahdeksan prosenttia. Palveluiden ja kaupan toimialalla osuudet ovat 19 ja 28 prosenttia. Toimialat ovat luonteeltaan hyvin erilaisia, ja rakentaminen luonnollisesti keskittyy vahvimmin kotimaahan.

Odotetusti kansainvälistymisessä löytyy suuria eroja myös kasvuhakuisuuden suhteen. Voimakkaasti kasvuhakuisista yrityksistä lähes puolet toimii kansainvälisillä markkinoilla, kun taas niistä yrityksistä, joilla ei ole kasvutavoitetta, yhdellätoista

Taulukko 8: Yritysten liiketoiminta ulkomailla, % pk-yrityksistä

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla	20	42	8	28	19

Taulukko 9: Viennin tai liiketoiminnan muodot yrityksillä, joilla on vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla*/

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Suoraa tavaroiden vientiä	43	89	41	70	17
Suoraa palveluiden vientiä	43	20	27	12	65
Lisensointi- tai franchising-toimintaa	3	1	-	3	5
Palkka- tai sopimusvalmistusta	7	8	5	15	4
Ulkomainen yhteis-yritys tai tytäryritys	11	7	2	9	14
Muu	17	4	40	16	18

*/ Vastaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

prosentilla on vientiä tai muuta kansainvälistä toimintaa.

Vientiodotuksissa ja viennin määrässä muutokset ovat usein nopeita ja jyrkkiä. Venäjän hyökkäys Ukrainaan näkyi selvästi pk-yritysten odotuksissa viennin arvon muutoksesta syksyn 2022 ja kevään 2023 barometreissa, erityisesti rakentamisen alalla. Sen jälkeen monet vientiyritykset ovat löytäneet uusia kohdemaita Venäjän viennin loputtua.

Vuoden 2025 aikana vientiodotuksia painoivat Yhdysvaltain asettamat tullit sekä maan tullipolitiikasta johtuva kauppasuhteiden kiristyminen. Vuonna 2026 pahin kauppasota on rauhoittunut, ja 44 prosenttia vientiä harjoittavista pk-yrityksistä odottaa viennin arvon kasvavan seuraavan vuoden aikana. Viennin arvon muutosodotuksia kuvaava saldoluku saa arvon 37.

Taulukko 10: Suoraa vientiä harjoittavien yritysten odotukset viennin arvon muutoksesta seuraavan 12 kuukauden aikana */

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	44	49	7	37
Teollisuus	56	41	3	54
Rakentaminen	40	47	13	26
Kauppa	38	54	8	30
Palvelut	42	50	8	34

*/ Saldoluku voi pyöristettyjen lukujen vuoksi erota prosenttiosuuksien erotuksesta.

3.8 TUONTI

Suoraa tuontia harjoittaa 17 prosenttia pk-yrityksistä. Osuus on selvästi vähäisempi kuin viennissä, vaikka merkittävä osa kaupan pk-yrityksistä hankkii myytävät tuotteensa itse ulkomailta. Viimeisen vuoden aikana tilanne tuontikaupassa on pysynyt suurin piirtein muuttumattomana, joskin tuloksissa näkyy toimialakohtaista vaihtelua.

Samoin kuin viennissä, myös odotukset tuonnin kehityksestä ovat heikentyneet Yhdysvaltain tullipolitiikan synnyttämän epävarmuuden seurauksena. Tuontiyritysten näkymät tuonnin kehityksestä ovat perinteiseen tapaan keskimäärin hie-

man varovaisempia kuin vientiyritysten odotukset viennin kehityksestä.

Tuonnin arvon muutosodotusten saldoluku saa arvon 18, kun tuonnin kasvua odottaa 32 prosenttia ja supistumista 14 prosenttia tuontiyrityksistä. Saldoluku laski kahdella yksiköllä kevään 2026 barometrista. Positiivista on, että kaupan alalla haastavassakin tilanteessa yli kolmannes pk-yrityksistä uskoo tuonnin kasvavan seuraavan vuoden aikana. Kaupan alan tuontinäkymät ovat toisaalta hieman heikentyneet kevääseen 2026 verrattuna.

Taulukko 11: Tuontiyritysten osuus, % pk-yrityksistä

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Suoraa tuontia	17	37	6	49	7

Taulukko 12: Tuontiyritysten odotukset tuonnin arvon muutoksesta seuraavan 12 kuukauden aikana */

	Kasvaa	Pysyy ennallaan	Pienenee	Saldoluku
Kaikki yritykset	32	54	14	18
Teollisuus	32	62	7	25
Rakentaminen	38	29	33	6
Kauppa	35	53	12	23
Palvelut	24	57	19	6

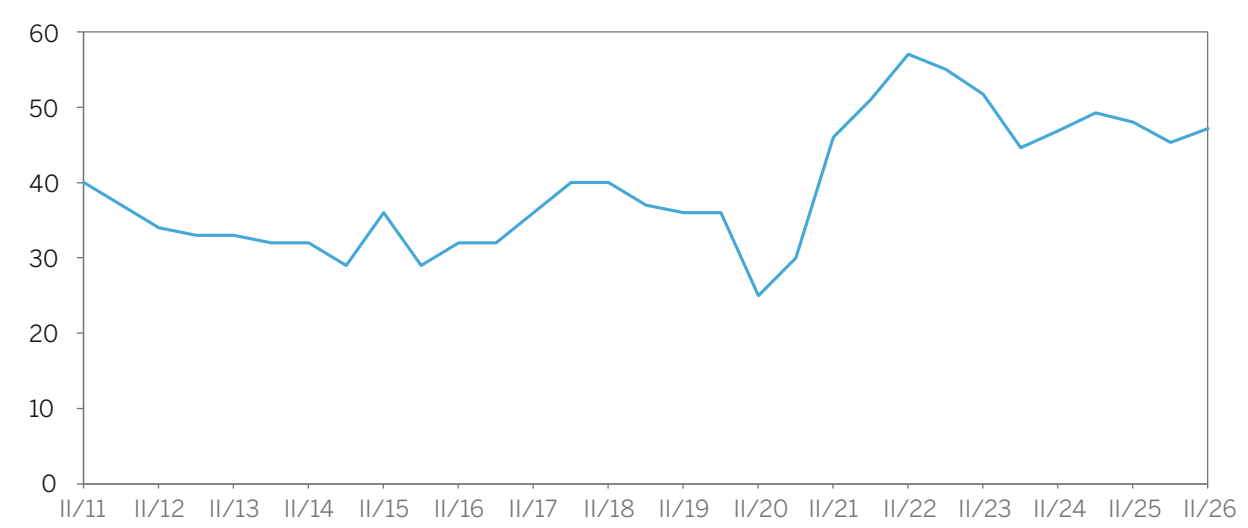
*/ Saldoluku voi pyöristettyjen lukujen vuoksi erota prosenttiosuuksien erotuksesta.

3.9 TUOTANTOKUSTANNUKSET

Tuotantokustannusten lasku on pk-yrityksissä harvinaista, ja nytkin odotusten saldoluku pysyy korkeana. Samoin erot toimialojen välillä ovat yleensä suhteellisen pieniä. Kokoluokittain tarkasteltuna selvästi pienin saldoluku on alle viiden hengen yritysten ryhmässä. Näillä yrityksillä kustannukset ovat muita yrityksiä tiukemmin yhteydessä yrittäjän omaan palkkaan. Vähintään viisi henkeä työllistävästä ja sitä suuremmista pk-yrityksistä 64–70 prosenttia arvioi tuotantokustannustensa kohoavan.

Kustannusten nousuodotukset ovat olleet jo useamman vuoden selvästi koholla 2010-luvun keskimääräiseen tasoon verrattuna. Haastavaksi nykytilanteen tekee se, että tuotantokustannusten arvioidaan olevan samaa tasoa ja kasvavan jopa nopeammin kuin vahvan talouskehityksen oloissa. Nyt kustannusten nousuun joudutaan sopeutumaan epävarmoissa olosuhteissa.

Kuva 10: Tuotantokustannusten muutosodotukset, saldoluku

Taulukko 13: Odotukset tuotantokustannusten muutoksesta seuraavan 12 kuukauden aikana */

	Kasvaa %	Pysyy ennallaan %	Pienenee %	Saldoluku
Kaikki yritykset	Kauppa	40	7	46
Teollisuus	59	34	7	52
Rakentaminen	59	34	8	51
Kauppa	61	34	5	56
Palvelut	48	44	8	41

*/ Saldoluku voi pyöristettyjen lukujen vuoksi erota prosenttiosuuksien erotuksesta.

4. Kehittyminen ja kansainvälistyminen

4.1 KASVU

Kestävän talouskasvun, työllisyyden ja kansantalouden tuottavuuskehityksen peruspilarina toimii yksityisen sektorin kyky ja mahdollisuudet kehittyä ja toimia tehokkaasti. Yritysten toimintamahdollisuuksien tai kilpailun rajoitukset voivat vaikuttaa kielteisesti kansantalouden kasvupotentiaaliin ja työllisyyteen. Vastaavasti panostukset yritysten kasvun tukemiseen voivat parantaa työllisyyttä ja lieventää julkisen talouden haasteita.

Kasvuyritysten rooli on tärkeä, sillä ne kehittävät omaa liiketoimintaansa, osaamistaan ja uutta teknologiaa sekä hyödyntävät jo olemassa olevaa teknologiaa ja siten toimivat kasvun moottoreina ja myös kirittäjinä muille yrityksille. Innovatiivisten kasvuyritysten toiminnasta seuraa positiivisia ulkoisvaikutuksia koko yhteiskunnalle. Yritysten kasvuhakuisuus on siis yhteydessä investointihalukkuuteen, ja osaajien saatavuus on edellytys yritysten investointipäätöksille. Toisaalta investointihalukkuus on yksi henkilöstömäärän kasvattamisen taustasyistä.

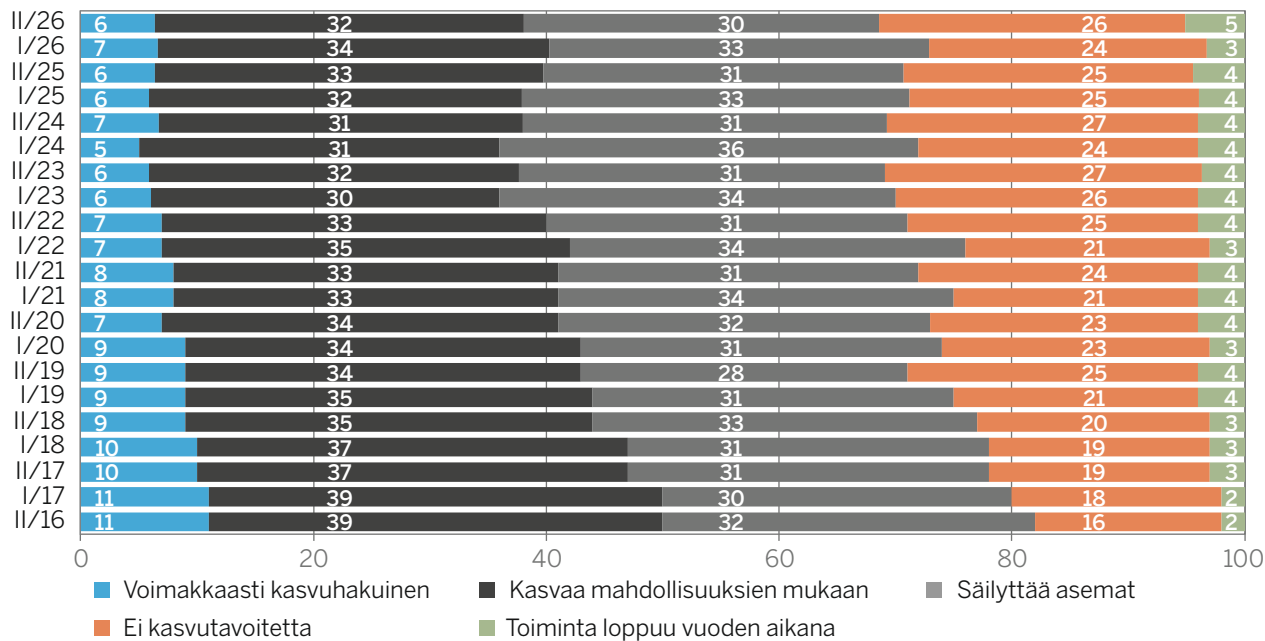
Kasvatavat yritykset luovat työpaikkoja ja investoivat keskimäärin muita yrityksiä enemmän. Usein kasvu liittyy myös yritysten haluun ja tarpeeseen kansainvälistyä. Kansainvälisillä markkinoilla oman markkina-aseman säilyttäminen voi tiukan kilpailun takia vaatia merkittävämpiä panostuksia yri-

tystoiminnan kehittämiseen. Tämän yritysjoukon kasvu- ja kansainvälistymispanostukset lisäävät työllisyyttä, palkkatuloja ja yritysvoittoja vahvistaen yhteiskunnan rahoituspohjaa.

Positiivista on se, että viime vuosien kriisit eivät ole merkittävästi tukahduttaneet yritysten kasvuhaluja. Hieman alle 40 prosenttia pk-yrityksistä on voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvuhakuisia. Lisäksi kasvuhakuisten pk-yritysten osuuden pidemmän aikavälin trendinomainen lasku vaikuttaa pysähtyneen. Osuus on silti huomattavasti pitkän aikavälin keskiarvoa matalampi, ja vielä vuoden 2017 keväällä 50 prosenttia pk-yrityksistä oli voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvuhakuisia.

Kasvua tavoittelemattomien yritysten osuus on noussut vuoden takaisesta yhdellä prosenttiyksiköllä päätyen 26 prosenttiin. Vuonna 2017 vastaava osuus oli vain 18 prosenttia. On selvää, että kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on saatava kasvuun, ja siinä yritysten toimintaympäristön vahvistaminen ja liiketoiminnan uudistaminen ovat välttämättömiä. Pois lukien kevät 2026, voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvuhakuisten yritysten osuus ollut pääsääntöisesti alle 40 prosenttia vuoden 2023 alusta lähtien.

Kuva 11: Kasvuhakuisuuden kehitys, % pk-yrityksistä

Kaikki yritykset eivät luonnollisesti joka hetki pysty tai pyri kasvamaan. Joskus oman markkina-osuuden säilyttäminen voi olla järkevä strategia ja joskus on aika jopa supistaa toimintaa ja suunnata katse uuden luomiseen. Edelleen vajaa kolmannes pk-yrityksistä aikoo säilyttää nykyisen asemansa eli pyrkii pysymään keskimääräisen kasvun tahdissa.

Toiminnan lopettamista harkitsevien pk-yritysten määrä on pysynyt pitkään vakaana. Ensiarvoisen tärkeää on kaikin mahdollisin keinoin yrittää vauhdittaa omistajanvaihdoksia ja yrityskauppoja, jotta elinvoimaisten yritysten jatko saadaan varmistettua.

Toimialoittain selvästi korkein kasvuhaluisten yritysten osuus on teollisuudessa: 52 prosenttia teollisuusyrityksistä on kasvuhakuisia tai voimakkaasti kasvuhakuisia. Teollisuuden toimiala kohtaa kansainvälistä kilpailua useammin ja siten kasvuhakuisuus on elinehto markkinoilla pärjäämisessä. Teollisuuden kasvuhakuisten pk-yritysten

osuus nousi kahdella prosenttiyksiköllä syksyn 2025 barometrista ja kuudella prosenttiyksiköllä kevään 2026 barometrista.

Kasvua tai voimakkaasti kasvua hakevien yritysten osuus rakentamisen toimialalla on vain 31 prosenttia, mikä johtuu alan pitkään kestäneestä vaikeasta suhdannetilanteesta. Kaupan toimialalla kasvuhakuisia tai voimakkaasti kasvuhakuisia on 39 prosenttia ja palveluiden toimialalla 38 prosenttia pk-yrityksistä. Kaikilla päätoimialoilla kasvua tavoittelevien yritysten osuus kasvoi kevään 2026 barometrista.

Kasvua hakevien yritysten määrä korreloi selvästi yrityksen henkilöstön määrän kanssa. Mitä suurempi yritys, sitä todennäköisemmin se tavoittelee kasvua. Samoin nuoremmat yritykset ovat odotetusti keskimäärin vanhoja yrityksiä useammin kasvuhakuisia. Vuoden 2019 jälkeen perustetuista pk-yrityksistä 51 prosenttia tavoittelee kasvua tai voimakasta kasvua.

Taulukko 14: Yritysten kasvuhakuisuus, %

	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitetta	Toimintansa lopettava
Kaikki yritykset	6	32	30	26	5
Toimialoittain					
Teollisuus	12	40	27	18	3
Rakentaminen	4	27	29	35	5
Kauppa	5	34	37	18	6
Palvelut	7	31	29	27	5
Kokoluokittain					
alle 5 henkilöä	4	26	27	36	8
5–9 henkilöä	8	34	40	16	2
10–19 henkilöä	9	42	38	10	0
20–49 henkilöä	16	53	24	7	0
vähintään 50 henkilöä	18	55	27	0	0
Perustamisvuoden mukaan					
ennen 1990	5	32	31	25	7
1990–1999	3	27	31	31	7
2000–2009	4	27	30	33	5
2010–2019	7	33	32	23	4
2019 jälkeen	12	39	27	19	2

4.2 UUSIUTUMINEN

Yleisen taloustilanteen odotettu käänne on viivästynyt, kun rakentamisen alan vaikeudet ovat jatkuneet ja yksityinen kulutus elpynyt odotettua hitaammin. Vuosien 2024 ja 2025 aikana inflaatio hidastui ja korkotaso laski. Kuluttajien luottamus on sen sijaan ollut edelleen alamaissa, mikä on osaltaan viivästyttänyt talouden kasvukäännettä. Osan yrityksistä matalasuhdanne on pakottanut uusiutumaan, osalle se on ollut mahdollisuus toteuttaa muutenkin suunnitteilla olleita uudistuksia.

Pk-yrityksistä 20 prosenttia on ottanut käyttöön uutta teknologiaa viimeisen vuoden aikana, mikä on seitsemän prosenttiyksikköä vähemmän kuin kevään 2026 pk-barometrissa. Kevään barometrissa osuus oli poikkeuksellisen korkea suurelta osin generatiivisen tekoälyn nopean yleistymisen takia. Investointeja koneisiin, laitteisiin tai tietotekniikkaan tehtiin 56 prosentissa yrityksistä.

Nopea teknologinen kehitys ja haastava taloudellinen ympäristö korostavat myös tarvetta organisoida työtä uudella tavalla yrityksen sisällä. Tällaisiin toimiin on ryhdytty 41 prosentissa pk-yrityksistä, mikä on seitsemän prosenttiyksikköä vähemmän

kuin keväällä 2026. Uudistumishalukkuus ilmenee myös siinä, että lähes 30 prosenttia pk-yrityksistä on tuonut markkinoille uusia tuotteita tai palveluita.

Noin 46 prosenttia pk-yrityksistä on kouluttanut henkilöstöään. Nopeasti kehittyvässä maailmassa osaava henkilöstö on avainasemassa yritysten menestyksen kannalta. Sen sijaan uusiutumistoinena uuden henkilöstön palkkaaminen on tasoittunut uudelle, aiempia vuosia matalammalle tasolle. Nyt uutta henkilöstöä uusiutumistoinena palkkaavien pk-yritysten osuus on 32 prosenttia. Keväästä 2024 alkaen osuus on ollut korkeimmillaan 35 prosenttia, kun vielä 2023 keväällä se oli 40 prosenttia.

Uudet ideat ja innovaatiot syntyvät tyypillisesti erilaisissa verkostoissa. Keskeistä on osaaminen, joka liittyy toimintaympäristöihin, nopeisiin päätöksiin, markkinointiin ja myyntiin. Laajentuminen uusille markkinoille ja uusien liiketoimintamallien käyttöönotto on edellytys verkostojen laajentamiselle ja uusiin toimintaympäristöihin tutustumiselle. Noin 13 prosenttia pk-yrityksistä on ottanut käyttöön uusia liiketoimintamalleja, ja osuus on laskenut hieman kevään 2026 barometrista. Lisäksi 16 prosenttia pk-yrityksistä on laajentanut toimintaansa uusille markkinoille.

Taulukko 15: Yritysten tekemät uusiutumistoimet, % */

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Investoinnit (esim. koneisiin, laitteisiin tai tietotekniikkaan)	56	56	65	49	56
Investoinut ohjelmistoihin, tietojärjestelmiin tai tekoälyyn	47	46	31	53	50
Uuden henkilöstön palkkaaminen	32	38	32	33	31
Henkilöstön koulutus	46	40	42	43	49
Työn organisointi uudella tavalla	41	44	38	49	39
Uusien tuotteiden tai palveluiden lanseeraaminen	29	33	10	42	29
Laajentuminen uusille markkinoille	16	23	16	15	15
Uusien teknologioiden käyttöönotto	20	21	13	16	22
Uusien liiketoimintamallien käyttöönotto	13	11	12	15	14
Toiminnan laajentaminen uusille toimialoille	11	12	9	9	12

*/ Vastaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

4.3 TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISTOIMINTA

Tutkimuksella ja kehittämisellä (T&K) tarkoitetaan tässä barometrissa luovaa ja systemaattista toimintaa tiedon lisäämiseksi sekä tiedon käyttämistä uusiin sovelluksiin. Pk-yrityksistä 25 prosenttia harjoittaa T&K-toimintaa jossain muodossa. Sen sijaan 65 prosenttia pk-yrityksistä ei tee T&K:ta lainkaan. Osuudet eivät ole juuri muuttuneet vuoden 2025 barometrista.

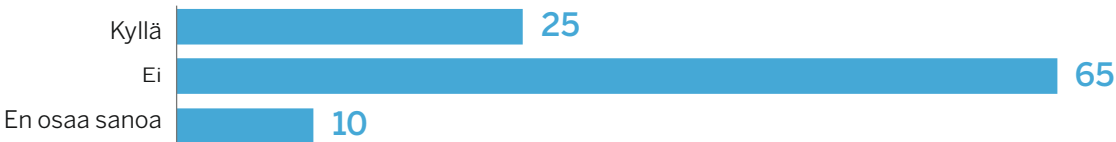
Toimialojen välillä on odotetusti merkittäviä eroja tutkimus- ja kehittämistoiminnan yleisyydessä. Suurin osuus on teollisuudessa, jossa 42 prosentilla pk-yrityksistä on T&K-toimintaa. Osuus on noussut viidellä prosenttiyksiköllä syksyn 2025 barometrista. Samaan aikaan palvelualoilla T&K-toimintaa harjoittavien pk-yritysten määrä on

laskenut kahdella prosenttiyksiköllä 27 prosenttiin. Sen sijaan kaupan alalla T&K-toimintaa harjoittavien pk-yritysten osuus on noussut vuodessa neljällä prosenttiyksiköllä 24 prosenttiin. Harvinaisinta tutkimus- ja kehittämistoiminta on edelleen rakentamisessa 14 prosentin osuudella.

T&K-toiminnan yleisyys kasvaa yrityksen koon mukana: 1–4 henkilön yrityksistä T&K-toimintaa harjoittaa 20 prosenttia, 5–19 hengen yrityksistä noin 27–31 prosenttia, 20–49 hengen yrityksistä 45 prosenttia ja vähintään 50 hengen pk-yrityksistä hieman yli puolet.

Julkisten T&K-toiminnan rahoitusta on lisätty valtion toimesta, jotta sen vipuvaikutus lisäisi yritysten T&K-toiminnan määrää. Pk-yritysbaromet-

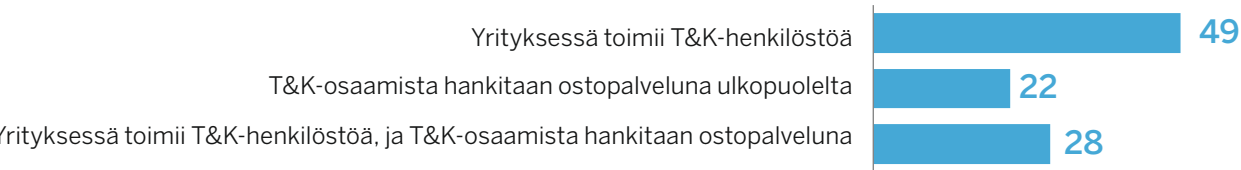
Kuva 12: Yrityksellä on tutkimus- ja kehittämistoimintaa, %

Taulukko 16: Yrityksellä on tutkimus- ja kehittämistoimintaa, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Kyllä	25	42	14	24	27
Ei	65	48	77	65	63
Ei osaa sanoa	10	10	9	11	10

Kuva 13: Miten yrityksen tutkimus- ja kehittämistoiminta on järjestetty, %

rin tulosten perusteella T&K-toimintaa harjoittavien pk-yritysten osuus ei ole kasvanut edellisen kahden vuoden aikana. Barometrin pohjalta ei pystytä arvioimaan, ovatko jo valmiiksi tutkimus- ja kehittämistoimintaa harjoittavien yritysten T&K-panostukset lisääntyneet, mutta T&K-toimintaa harjoittavien pk-yritysten määrässä ei ole havaittavissa muutosta.

Tutkimus- ja kehittämistoimintaa harjoittavista pk-yrityksistä lähes puolella on omaa T&K-henkilöstöä. Ulkopuolisena ostopalveluna T&K-osaamista hankkii 22 prosenttia yrityksistä. Vuoden takaisesta barometrasta omaa T&K-henkilöstöä omaavien yritysten osuus on laskenut kolmella prosenttiyksiköllä ja ostopalveluna T&K-osaamista hankkivien osuus noussut kolmella prosenttiyksiköllä. Noin 28 prosentissa pk-yrityksistä on sekä omaa T&K-henkilöstä että ulkopuolelta ostopalveluna hankittua T&K-osaamista.

Yleisin julkinen rahoituslähde T&K-toiminnalle ovat paikallis- ja alueviranomaiset: 66 prosenttia tukea hakeneista pk-yrityksistä oli saanut näiltä rahoitusta. Osuus on noussut neljällä prosen-

tilla syksyn 2025 barometrasta. Noin 35 prosenttia tukea hakeneista yrityksistä on saanut julkista tukea Business Finlandilta viimeisen 12 kuukauden aikana.

Viisi prosenttia julkista tukea hakeneista pk-yrityksistä on saanut rahoitusta EU:n Horisontti Eurooppa -ohjelmasta; osuus on sama kuin syksyllä 2025. Kymmenen prosenttia tukea hakeneista pk-yrityksistä on saanut muuta kansainvälistä rahoitusta, mikä on neljä prosenttiyksikköä syksyn 2025 barometria enemmän.

Kansainvälisen rahoituksen hakuprosessit koetaan usein pk-yrityksissä työläiksi ja raskaiksi. Kansainvälisten rahoitusohjelmien hauissa on myös kansallisia kovempi kilpailu, johon varsinkaan pienimpien pk-yritysten resurssit eivät usein riitä. On siis positiivista nähdä edes maltillista kasvua kansainvälisten rahoitusohjelmien kotouttamisessa.

Yritysten riittävät panostukset T&K-toimintaan ovat Suomen talouskasvun edellytys. Suomen tavoite saavuttaa T&K-menojen osuudessa BKT:sta neljän prosentin taso vuoteen 2030 mennessä edellyttää kasvua sekä investointien mää-

Taulukko 17: Saanut julkista tukea tutkimus- ja kehittämistoimintaan viimeisen 12 kk aikana, osuus tukea hakeneista % */

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Paikallis- tai alueviranomaisilta (ml. ELY-keskukset)	66	61	59	80	66
Business Finlandista	35	41	23	32	35
Muuta valtion rahoitusta (muut kuin Business Finland)	8	2	29	0	10
EU:n Horisontti Eurooppa -ohjelmasta	5	3	18	0	5
Muuta kansainvälistä rahoitusta	10	1	0	24	11

*/ Vastaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

rässä että niiden laajuudessa. Näin ollen yhä useamman pk-yrityksen tulee panostaa T&K-toiminnan aloittamiseen ja lisäämiseen.

Kolme prosenttia pk-yrityksistä, joilla ei ole T&K-toimintaa, aikoo aloittaa T&K-toiminnan seuraavan 12 kuukauden aikana. Osuus on laskenut kahdella prosenttiyksiköllä vuoden takaisesta. Samaan aikaan 72 prosenttia pk-yrityksistä ei aio aloittaa T&K-toimintaa, mikä on yhdeksän prosenttiyksiköä enemmän kuin syksyn 2025 barometrissa. Neljäsosa pk-yrityksistä ei vielä tiedä, aikooko aloittaa T&K-toiminnan seuraavan vuoden aikana. Eni-

ten T&K-toiminnan aloittavia pk-yrityksiä löytyy teollisuudesta ja vähiten rakentamisesta.

Huolestuttavaa on se, että niistä vähintään 50 hengen pk-yrityksistä, joilla ei ole T&K-toimintaa, vain kaksi prosenttia aikoo aloittaa T&K-toiminnan seuraavan vuoden aikana. Valmiiksi T&K-toimintaa harjoittaa hieman yli puolet tämän kokoluokan pk-yrityksistä. Sen sijaan 20–49 henkilöä työllistävien yritysten joukossa kuusi prosenttia suunnittelee T&K-toiminnan aloittamista. Näitä pienemmissä pk-yrityksissä osuus vaihtelee kahden ja viiden prosentin välillä.

Taulukko 18: Aikoo aloittaa T&K-toiminnan seuraavan 12kk aikana, osuus pk-yrityksistä, joilla ei ole T&K-toimintaa, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Kyllä	3	5	2	4	3
Ei	72	67	74	72	71
Ei tiedossa	25	28	23	24	26
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5–9 henkilöä	10–19 henkilöä	20–49 henkilöä	vähintään 50 henkilöä
Kyllä	2	5	4	6	2
Ei	75	69	63	60	76
Ei tiedossa	23	26	33	34	22
Kasvuhakuisuuden mukaan					
	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitteita	Toimintaansa lopettavat
Kyllä	11	5	3	1	0
Ei	53	60	68	84	88
Ei tiedossa	36	35	29	15	12

4.4 KANSAINVÄLISTYMINEN

Kansainvälisyys on usealle pk-yritykselle avain menestykseen. Yhä useammalle yritykselle se on myös välttämätön väylä selviytymiselle. Suomen kotimarkkinat ovat suhteellisen rajalliset, joten kasvua on haettava ulkomailta. Kansainvälisille markkinoille lähteminen ja siellä menestyminen on erittäin suuri ponnistus pk-yritykselle. Kansainvälisessä kilpailussa pärjäävät yritykset ovat keskimääräistä tuottavampia ja kasvavat nopeammin.

Pohjoismaat ovat suomalaisten pk-yritysten tärkein markkina-alue. Ulkomaankauppaa harjoittavista yrityksistä 71 prosenttia toimii muissa Pohjoismaissa. Pohjoismaiden lisäksi muu Euroopan unioni on myös merkittävä markkina-alue 65 prosentin osuudella. Seuraavaksi tärkeimmät markkina-alueet ovat Yhdistynyt kuningaskunta ja Yhdysvallat, joissa molemmissa toimii noin joka viides ulkomaankauppaa harjoittava pk-yritys.

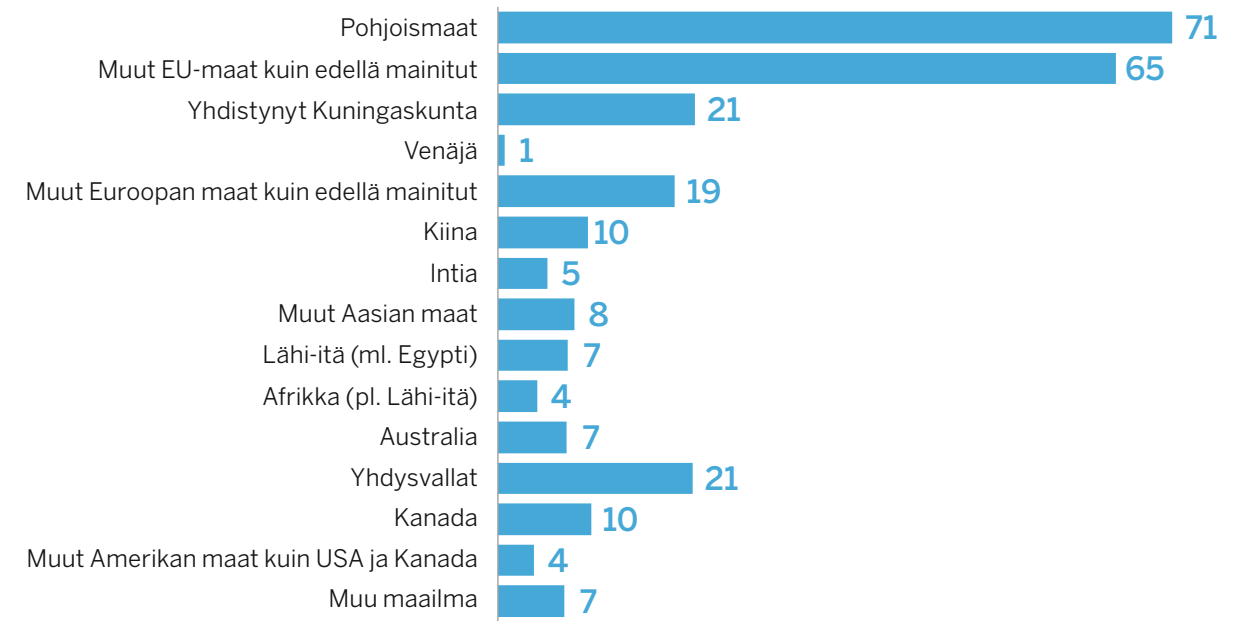
Maantieteellisesti etäämmällä siirryttäessä maiden rooli markkina-alueina pienenee selvästi. Venäjän aloittaman hyökkäyssodan seurauksena Venäjän osuus on romahtanut vuoden 2021 syksyn 20 prosentista alle yhteen prosenttiin. Samalla ajanjaksolla Yhdysvaltojen merkitys suomalaisten

pk-yritysten markkina-alueena on hieman kasvanut, kun taas Kiinan osuus on pysynyt lähes muuttumattomana 11 prosentin osuudella.

Pk-yrityksiltä kysyttiin myös kansainvälisen tullipolitiikan tai muiden kaupan rajoitteiden vaikutuksia yrityksen toimintaan. Noin 21 prosenttia pk-yrityksistä raportoi kohonneista kustannuksista, mikä on kahdeksan prosenttiyksikköä enemmän kuin vuosi sitten. Lisäksi hieman enemmän kuin joka kymmenes pk-yritys on kohdannut kiristynyttä kilpailua. Vain noin kolme prosenttia pk-yrityksistä oli vastaushetkellä joutunut muuttamaan toimitusketjujaan, hankintalähteitään tai investointisuunnitelmiaan. Samoin vienti tai ulkomaiset tilaukset ovat vähentyneet vain kolmella prosentilla yrityksistä.

Vähän yli puolet kaikista pk-yrityksistä raportoi, että tullipolitiikalla tai muilla kansainvälisen kaupan rajoitteilla ei ole ollut vaikutuksia yrityksen toimintaan. Vastaava osuus vientiä tai muuta liiketoimintaa ulkomailla harjoittavien yritysten joukossa on noin 46 prosenttia. Selvästi eniten vaikutuksia raportoivat tuontia harjoittavat yritykset, joista 41 prosenttia on kohdannut nousseita kustannuksia ja 31 prosenttia kiristynyttä kilpailua.

Kuva 14: Pk-yritysten markkina-alueet ulkomailla, % */

*/Vastaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

Kuva 15: Tullipolitiikan tai muiden kansainvälisen kaupan rajoitteiden vaikutus yrityksen toimintaan viimeisen 12kk aikana, % */

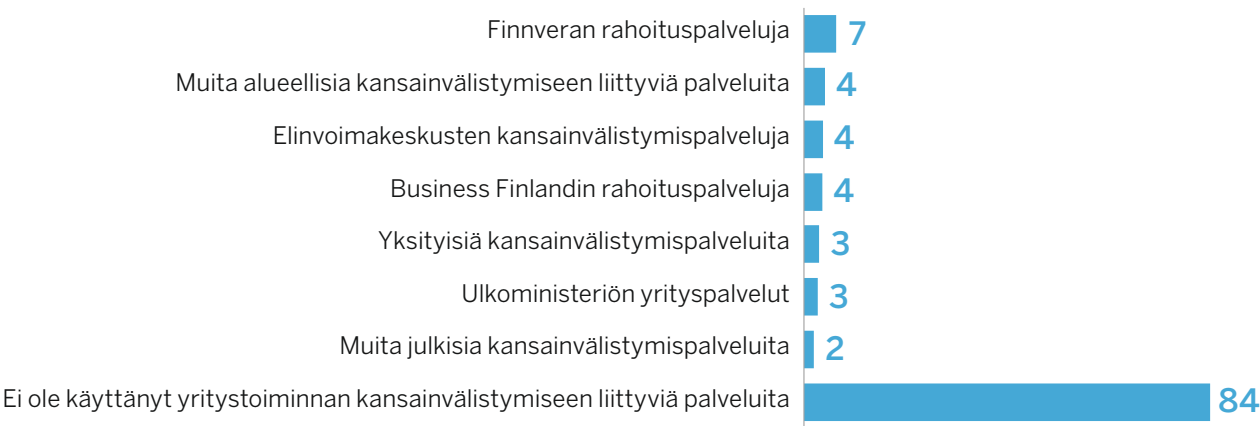
*/Vastaaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

4.5 KANSAINVÄLISTYMISPALVELUJEN KÄYTTÄMINEN PK-YRITYKSISSÄ

Pienille ja keskisuurille yrityksille on tarjolla kansainvälistymispalveluita useasta lähteestä. Järjestelyllä on etunsa, sillä yritysten tarpeet kansainvälistymisasioissa poikkeavat toisistaan. Esimerkiksi joskus tarvitaan maatietoa kohdemaista, kun toisinaan taas tarvitaan yksityiskohtaista rahoitukseen liittyvää tietoa. Riittävän kokoiset ja hyvin resursoidut palvelukeskukset ovat usein yrittäjän kanalta tehokkaita ja vastaavat useimpiin kysymyk-

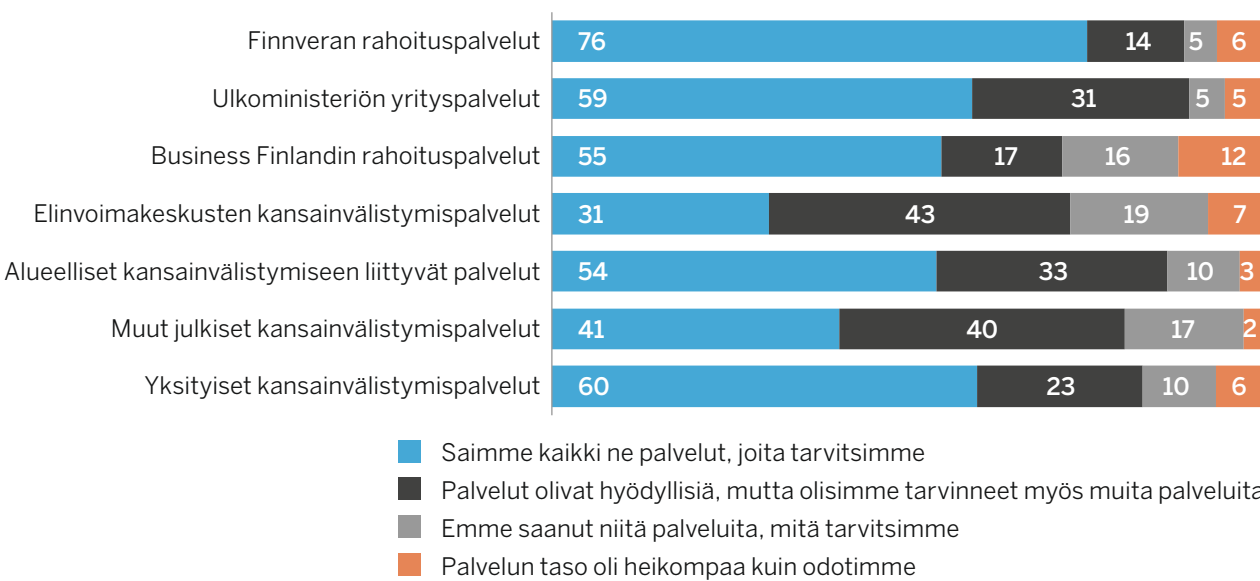
siin tiedonhankinnassa ja ongelmatilanteissa. On huolehdittava siitä, että julkiset palvelut ovat tehokkaita ja päällekkäisyyksiä vältetään. Koska vain kotimarkkinoihin keskittyvät yritykset eivät tarvitse kansainvälistymispalveluja, niistä kysyttiin vain kansainvälisesti toimivilta yrityksiltä. Näistä yrityksistä 16 prosenttia on hyödyntänyt kansainvälistymispalveluja. Luku on noussut kahdella prosenttiyksiköllä syksyn 2025 barometrista.

Kuva 16: Kansainvälistymispalveluiden käyttö, % */

*/ Yritykset, joilla on vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla.

Kuva 17: Palvelua käyttäneiden tyytyväisyys kansainvälistymispalveluihin, %

Finnveran rahoituspalveluja on käyttänyt 7 prosenttia ja Business Finlandin rahoituspalveluja 4 prosenttia kansainvälisillä markkinoilla toimivista pk-yrityksistä.

Pk-yritykset ovat varsin tyytyväisiä saamiinsa kansainvälistymispalveluihin. Parhaiten yritykset kokivat saaneensa kaikki tarvitsemansa palvelut Finnveran rahoituspalveluista. Tyytyväisyys Business Finlandin rahoituspalveluihin sen sijaan laski vuoden takaisesta 61 prosentista nykyiseen 55 prosenttiin. Kaksi vuotta sitten Business Finlandin rahoituspalveluihin oli tyytyväisiä 75 prosenttia niitä käyttäneistä pk-yrityksistä. Ulkoministeriön yrityspalveluihin kotimaassa tai ulkomaanverkostossa (neuvonta, markkinatieto, verkostot, vienninedistämisvierailut) tyytyväisiä oli 59 prosenttia niitä käyttäneistä yritysistä.

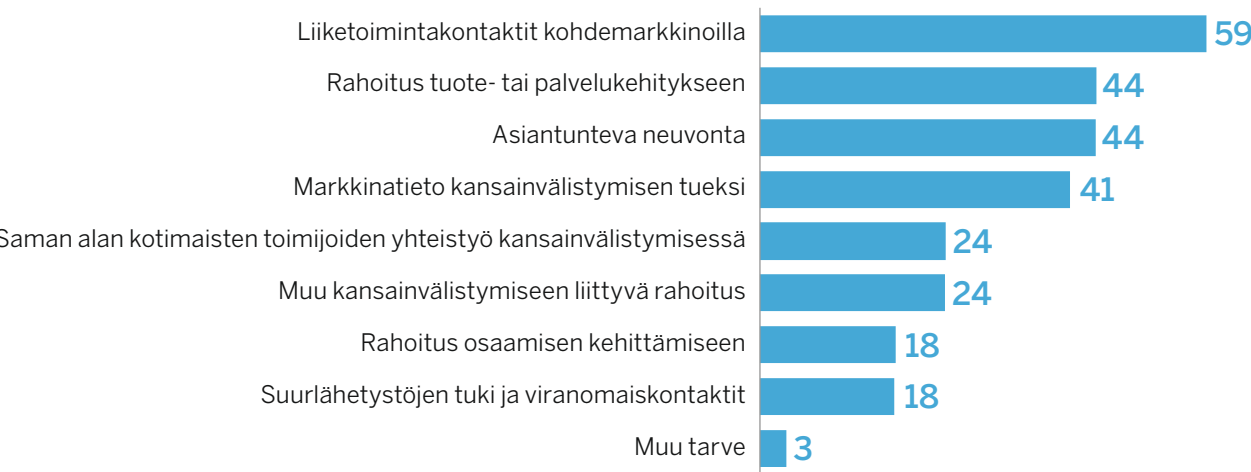
Vuosi sitten ELY-keskusten kansainvälistymispalveluihin tyytyväisten osuus laski aiemmasta

54 prosentista 33 prosenttiin. Edellisen kyselyn jälkeen ELY-keskukset on korvattu Elinvoimakkeuksilla, joiden kansainvälistymispalveluihin oli tyytyväisiä 31 prosenttia niitä hyödyntäneistä pk-yrityksistä. Osuus on kyselyn alhaisin. Yksityisten kansainvälistymispalveluiden kohdalla tyytyväisyys on palautunut vuoden takaisen romahduksen (35 prosenttia) jälkeen takaisin 60 prosenttiin.

Pk-yrityksistä 10 prosenttia ilmoittaa tarvitsevana kansainvälistymispalveluja seuraavan vuoden kuluessa. Voimakkaasti kasvuhakuisista pk-yrityksistä vastaavaa tarvetta on 47 prosentilla. Toimialoista tarve on jälleen odotettavasti suurinta teollisuudessa ja pienintä rakentamisessa.

Palveluittain tarkasteltuna eniten tarvitaan palveluita liittyen liiketoimintakontaktien luomiseen kohdemarkkinoilla. Seuraavaksi eniten on tarvetta tuote- tai palvelukehityksen rahoitukseen liittyville palveluille sekä asiantuntevalle neuvonnalle.

Kuva 18: Kansainvälistymispalveluiden tarve seuraavan 12 kuukauden aikana, % */

*/ Vastaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon

4.6 PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISTARPEET JA -ESTEET

Kansainvälistyneessä liiketoimintaympäristössä yritysten toimintaedellytykset muuttuvat nopeasti. Suurimmalle osalle yrityksistä kehittyminen on elinehto, ja erityisesti kansainvälistyneiden pk-yritysten kohdalla oman toiminnan kehittäminen on välttämätöntä.

Yritystoiminnan kasvun ja kehittämisen esteitä kysyttäessä nousee esiin pääosin samoja asioita kuin aiemmillä kierroksilla. Yleinen suhdanne- ja taloustilanne näkyy vastauksissa selvästi merkittävämpänä, kun 42 prosenttia pk-yrityksistä vastasi sen olevan pahin kasvun tai kehittämisen este. Seu-

raavaksi suurimpana kasvun esteenä nähdään kilpailutilanne 12 prosentin osuudella.

Vaikka kustannustason nousu on viime aikoina selvästi lieventynyt, se nousee tuloksissa edelleen seuraavaksi suurimmaksi kehittämisen esteeksi suhdanteen ja kilpailutilanteen jälkeen. Toimialoit-
tain kasvun ja kehittämisen esteet nähtiin yleisesti samalla tavalla, mutta rakentamisessa korostuu hieman muita toimialoja enemmän kilpailutilanne, kaupassa yleinen suhdannetilanne ja teollisuu-
dessa kustannustaso.

Taulukko 19: Pk-yritysten pahimmat kehittämisen esteet, %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentami- nen	Kauppa	Palvelut
Yritystoiminnan sääntely	9	8	10	10	9
Kustannustaso	11	14	10	9	11
Kilpailutilanne	12	9	13	10	12
Rahoitus	7	9	6	7	6
Työvoiman saatavuus	7	10	8	5	7
Resurssitekijät	3	5	2	2	4
Yleinen suhdanne-/ taloustilanne	42	40	41	51	41
Ei osaa sanoa	9	4	10	6	10

5. Toimintaympäristö

5.1 PK-YRITYSTEN RAHOITUS

Hitaasti elpyvän talouden ja pitkään jatkuneen matalasuhdanteen seurauksena heikentynyt yritysten luottokelpoisuus yhdistettynä pankkitoiminnan sääntelyyn näkyvät pk-yritysten ulkoisen rahoituksen käytössä: barometrin mukaan alle 40 prosentilla pk-yrityksistä on lainaa pankista tai muusta rahoituslaitoksesta. Suhteessa viime syksyn barometriin ulkoisen rahoituksen käyttö on vähentynyt selvästi. Lainaa pankista tai muusta rahoituslaitoksesta omaavien pk-yritysten osuus on kuitenkin säilynyt viime vuosien aikana kohtuullisen vakaana.

Rahoituksen saatavuus näyttäisi heikentyneen jossain määrin viime keväästä, vaikka moni rahoittaja on julkisuudessa kertonut parantaneensa rahoituksen saatavuutta. Viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana rahoitusta ottaneiden määrä on laskenut hieman edellisestä barometrissa. Pk-yrityk-

sistä 20 prosenttia raportoi tarvitseensa ja saaneensa viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta. Laskua keväästä on kaksi prosenttiyksikköä.

Tällä kierroksella yhdeksän prosenttia kaikista pk-yrityksistä kertoi, että ei ole hakenut rahoitusta viimeisen 12 kuukauden aikana, vaikka sille olisi ollut tarvetta. Merkittävä osa rahoitusta tarvitsevista yrityksistä, 27 prosenttia, ei hakenut rahoitusta. Syynä hakemattomuuteen ovat ensisijaisesti kireät vakuusvaatimukset ja rahoituksen heikko saatavuus.

Niistä pk-yrityksistä, jotka olisivat tarvitseet rahoitusta, 15 prosenttia ei hakemisesta huolimatta saanut sitä. Kaikista pk-yrityksistä vain viisi prosenttia kertoi saaneensa kielteisen rahoituspäätöksen haettuaan rahoitusta.

Oman pääoman merkitys rahoituksen saatavuudessa on korostunut samaan aikaan, kun talouden hitaasti edennyt elpyminen on syönyt monen

Taulukko 20: Ulkoisen rahoituksen yleisyys, %

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
On lainaa rahoituslaitoksista	38	47	40	41	36
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5–9 henkilöä	10–19 henkilöä	20–49 henkilöä	yli 50 henkilöä
On lainaa rahoituslaitoksista	30	48	46	63	61

Taulukko 21: Ulkoisen rahoituksen hankkimisen tarve viimeisen 12 kk aikana, %

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Kyllä, ja saanut rahoitusta	20	22	20	19	19
Kyllä, mutta ei ole saanut rahoitusta	5	6	6	4	5
Kyllä, mutta jättänyt hakematta rahoitusta	9	11	10	8	9
Ei ole ollut tarvetta	66	61	64	69	67

pk-yrityksen varoja. Koska oma pääoma vaikuttaa rahoitusriskiin, on oman pääoman puutteesta tullut merkittävä este saada rahoitusta. Lisäksi yrityksen vieraan pääoman rahoitukseen saattaa liittyä rahoitusrakennetta koskevia erityisehtoja, joiden vuoksi oman pääoman muutoksilla voi olla välitön vaikutus jo olemassa olevan vieraan pääoman korkoon ja takaisinmaksuvaatimuksiin.

Rahoituksen käytössä ei ole suurta muutosta yritysten eri kokoluokissa. Osuudet ovat muuttuneet vain lievästi verrattuna edelliseen barometriin. Ainoa hieman suurempi muutos on tapahtunut yli 50 henkilöä työllistävässä pk-yrityksissä, joissa rahoituksen käyttö on laskenut selvästi. Laskusta huolimatta suurimmissa, yli viidenkymmenen hen-

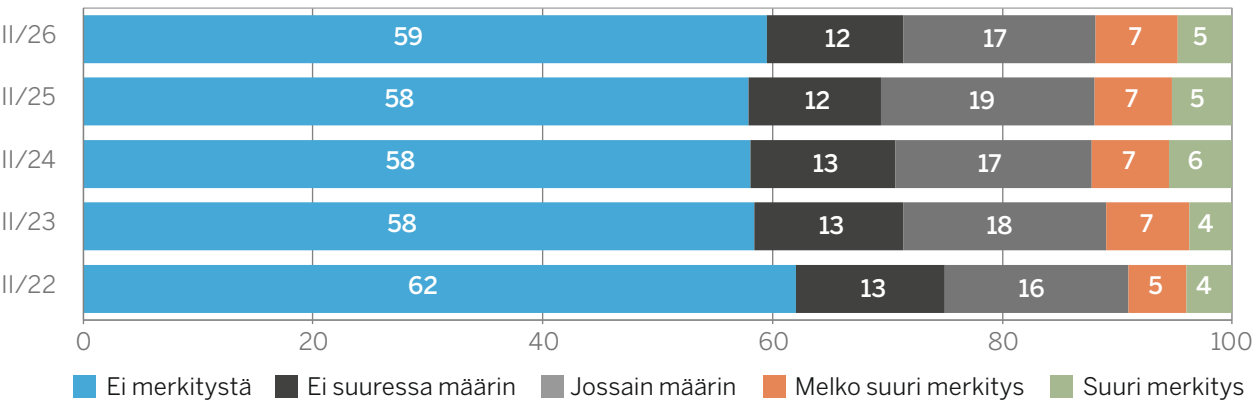
gen pk-yrityksissä rahoituksen käyttö on yleisintä ja vastaavasti pienimmissä mikroyrityksissä keskimääristä vähäisempää. Pienemmistä yrityksistä vajaa kuudennes on viimeisen vuoden aikana hankkinut pankki- tai muuta rahoitusta. Tämä osuus on lievästi laskenut viime kevään barometristä.

Pk-yritykset aikovat hakea rahoitusta seuraavien 12 kuukauden aikana hieman vähemmän kuin edellisen, keväällä julkaistun barometrin aikaan. Nyt 18 prosenttia vastaajista aikoo hakea rahoitusta, kun alkuvuodesta osuus oli prosenttiyksikön suurempi. Muutoksen taustalla on ennen muuta rakentamisen yritysten aiempaa pienempi tarve hakea rahoitusta. Sen lisäksi myös teollisuudessa ja kaupassa rahoituksen ottamisaikomukset ovat lievästi laske-

Taulukko 22: Syyt miksi ei ole saanut tai on jättänyt hakematta rahoitusta, %

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Rahan korkea hinta	17	21	21	12	16
Kireät vakuusvaatimukset	27	30	31	27	25
Rahoituksen huono yleinen saatavuus	24	21	26	16	27
Vientisaatavien vakuuttamisen vaikeus	0	0	0	2	0
Laina-ajan lyhyys	1	2	2	2	1
Korkea oman pääoman vaatimus	7	3	3	12	8
Muu syy	22	23	17	30	22

Kuva 19: Rahoituksen saatavuuden merkitys kyvylle vastata kasvavaan kysyntään, %

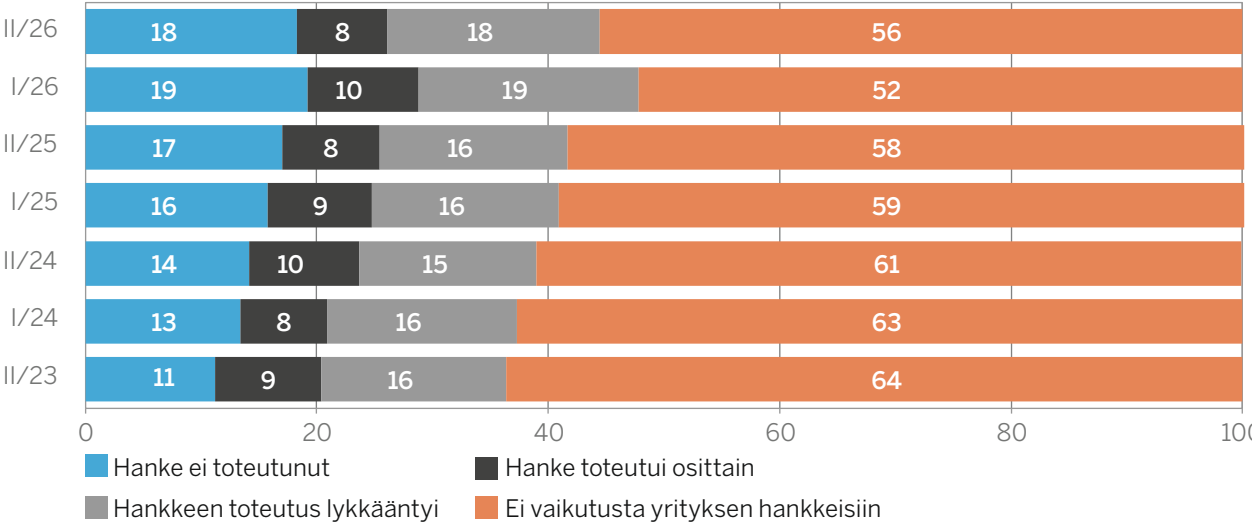

neet. Kehitys ei ole kuitenkaan oleellisesti muuttanut toimialojen välisiä eroja. Yleisimmin rahoitusta aiotaan perinteiseen tapaan hakea teollisuudessa.

Yritysten kokoluokittain tarkasteltuna aikomuksissa hakea rahoitusta ei ole merkittäviä eroja edelliseen barometriin verrattuna lukuun ottamatta suuria, vähintään 50 henkilöä työllistäviä pk-yrityksiä, joissa aikomukset hakea rahoitusta ovat laskeneet voimakkaasti. Kaikissa muissa kokoluokissa pk-yritysten rahoitusaikomukset ovat säilyneet lähes ennallaan verrattuna kevään barometriin. Myönteistä rahoituksenottamisaikomuksissa on se, että kasvuhakuisten yritysten kiinnostus ulkoista rahoitusta kohtaan on säilynyt kohtuullisen hyvänä.

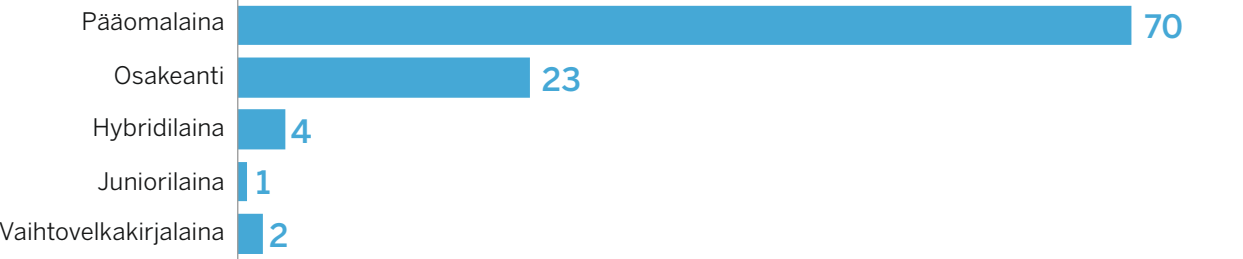
Rahoituksen ottamisaikomusten taustalla näkyvät hitaasti elpyvä talous sekä epävarmuus elpymisen kestosta ja tasosta. Edellä mainitusta seikoista johtuva investointiaktiviteetin vaimuus vaikuttaa osaltaan rahoituksen ottamisaikomuksiin. Kokonaisuudessaan rahoituksen ottamisaikomukset ovat säilyneet lähes edellisen barometrin tasolla. Pk-yritysten taloudellinen tilanne ei kuitenkaan enää ole heikentynyt. Tämä näkyy siinä, että rahoitusta käyttöpääomaksi hakevien yritysten osuus on tasaantunut, vaikka osuus on hienoisesti noussut edellisestä barometristä. Niistä pk-yrityksistä, jotka aikovat hakea rahoitusta, 22 prosenttia hakee sitä yrityksen heikosta tilanteesta johtuvaksi käyttöpää-

Kuva 20: Rahoituksen ehtojen ja saatavuuden vaikutus hankkeiden toteutumiseen, % */

*/ Yrityksistä, joilla ollut tarve hankkia rahoitusta edellisen 12 kk aikana.

Kuva 21: Oman pääoman ehtoisen rahoituksen lähteet, %

omaksi. Nousua kevään barometrissa on neljä prosenttiyksikköä.

Kone- ja laiteinvestointeihin rahoitusta aikoo hakea 50 prosenttia ulkoisen rahoituksen lisäystä suunnittelevista. Aikomukset ovat laskeneet kolmella prosenttiyksiköllä edelliseen barometriin verrattuna. Ikävä havainto niin ikään on se, että yrityksen kasvu- ja kehittämishankkeet ovat jatkaneet lievää laskua syinä hakea rahoitusta. Kehittämishankkeisiin rahoitusta aikoo hakea 12 prosenttia yrityksistä. Laskua edellisestä barometrissa neljä prosenttiyksikköä.

Yritysrahoituksen rakenne muuttuu hyvin hitaasti. Pankkikeskeisyys on pk-yritysten rahoituk-

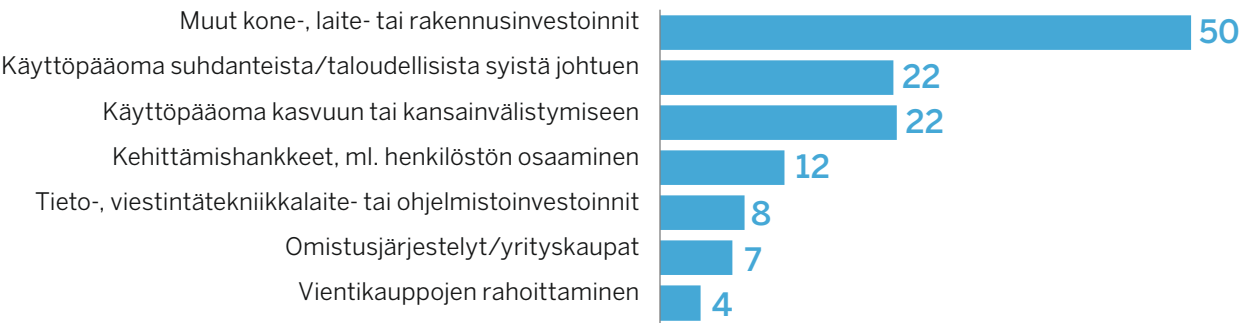
sessä yleistä ja tässä barometrissa sen osuus on vain lievästi alempi kuin aikaisemmin. Finnvera on säilyttänyt asemansa pankkilainojen tärkeimpinä vaihtoehtoina yhdessä Business Finlandin ja elinvoimakeskusten kanssa.

Finnveran rooli pankkilainojen vaihtoehtona ja täydentäjänä on säilynyt lähes kevään tasolla ja lähes joka viides rahoituksen hakua suunnittelevista kertoo kääntyvänsä Finnveran puoleen. Finanssikriisin pahimpien vaiheiden aikana osuus oli noin 15 prosenttiyksikköä suurempi. Huomionarvoista tässä barometrissa on se, että voimakkaasti kasvuhakuisten yritysten kiinnostus Finnveraa kohtaan on laskenut selvästi edellisestä barometrissa.

Taulukko 23: Ulkoisen rahoituksen ottamisaikomukset

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Aikoo ottaa rahoitusta	18	24	17	16	18
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5–9 henkilöä	10–19 henkilöä	20–49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Aikoo ottaa rahoitusta	11	22	23	38	45

Kuva 22: Ulkoisen rahoituksen käyttötarkoitus, % yrityksistä, jotka aikovat ottaa rahoitusta seuraavan 12 kuukauden aikana */

*/ Vastaaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon

Pankkirahoitusta hakeneista ja saaneista pk-yrityksistä noin joka viides kertoi, että rahoituksen saaminen edellytti Finnveran takausta. Tämä osuus on laskenut selvästi ja on 11 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin kevään barometrissä. Teollisuudessa pankkirahoituksen saaminen edellytti Finnveran takausta 49 prosentilla pk-yrityksistä.

Finnveran takaus on erityisen tärkeä voimakkaasti kasvuhakuisilla yrityksillä, joista 37 prosenttia ilmoitti, että takaus oli rahoituksen saannin edellytys. Reilu neljännes, eli 27 prosenttia pankkirahoitusta hakeneista ja saaneista 20–49 hengen yrityksistä vastasi, että Finnveran takaus oli rahoituksen saamisen edellytyksenä.

Barometrin tulokset osoittavat, että 2010-luvulla vähitellen monipuolistumassa ollut yritysrahoitus on kokenut takaiskun. Yrittäjät näyttävät joutuvan

turvautumaan aiempaa useammin pankin rahoituspalveluihin. Tämä on valitettavaa, sillä perinteisen pankkirahoituksen saatavuus yrityksille uhkaa hankaloitua jatkossa. Siksi on tärkeää saada uudenlaisia rahoitusmuotoja pk-yrityksille.

Haastavaa on se, että uusista markkinarahoituslähteistä merkittävimmäksi on muodostunut pikaluottoyritykset. Nyt niitä on käyttänyt lähes kymmenen prosenttia pk-yrityksistä. Vaikka muutos on tapahtunut vähitellen, kertoo se karua kieltä pk-yritysten rahoituslähteiden monipuolistumisesta.

Vaikka tietyissä yritysryhmissä on tarvetta pikaluottoyritysten tarjoamalle rahoitukselle, sen ehdot ovat hyvin vaihtelevat, ja osalla korot ovat erittäin korkeat. Pikaluottoyritysten yrityslainojen korkotaso ei ole samalla tavalla rajoitettu kuin kuluttajille annettavassa rahoituksessa.

Taulukko 24: Ulkoisen rahoituksen tärkein aiottu käyttötarkoitus toimialoittain */ , %

	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Tieto- ja viestintätekniikkalaite/ohjelmistot	8	6	2	12	9
Muut koneet- ja laitteet/rakennusinvestoinnit	50	52	55	24	55
Kehittämishankkeisiin, ml. henkilöstön osaaminen	12	14	2	13	13
Käyttöpääomaksi kasvuun tai kansainvälistymiseen	22	45	11	25	20
Käyttöpääomaksi suhdanteista/taloudellisista syistä johtuen	22	20	25	35	18
Omistusjärjestelyt/yrityskaupat	7	7	6	4	8
Vientikauppojen rahoittaminen	4	7	3	7	3
Muu tarkoitus	10	2	16	14	9

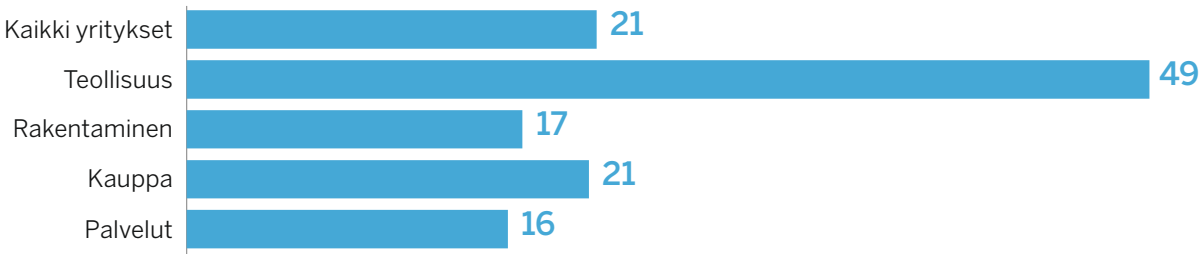
*/ Vastaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

Taulukko 25: Ulkoisen rahoituksen aiotut lähteet, % */

	Pankki	Rahoitusyhtiö	Finnvera	Elinvoimakeskus	Business Finland	Yksityinen henkilösi- joittaja	Pääomasijoitusyhtiö	Vakuutusyhtiö	Tesi	Joukkorahoitus	Velkakirjat	Listautuminen	Pikaluottoyrittäjä
Kaikki yritykset	62	37	19	11	15	12	9	3	2	1	0	0	4
Toimialoittain													
Teollisuus	79	27	25	17	19	16	11	4	3	4	1	0	4
Rakentaminen	68	54	18	8	9	10	3	8	1	1	0	0	6
Kauppa	59	24	16	9	15	15	9	2	6	0	0	0	6
Palvelut	58	38	18	12	16	11	10	3	1	1	0	0	3
Kasvuhakuisuuden mukaan													
Voimakkaasti kasvuhakuiset	59	24	24	12	31	22	27	3	4	2	1	0	1
Kasvuhakuiset	65	36	21	16	15	14	6	3	2	1	0	0	3
Asemansa säilyttäjät	63	39	17	5	7	4	3	4	0	1	0	0	7
Ei kasvutavoitetta	54	63	5	2	6	4	1	3	0	1	0	0	5
Perustamisvuoden mukaan													
ennen 1990	72	33	15	13	4	5	5	4	1	0	0	0	4
1990–1999	56	40	14	4	11	12	7	4	0	1	0	0	6
2000–2009	57	47	13	13	13	7	9	3	3	1	0	0	7
2010–2019	58	41	20	11	18	19	9	2	3	2	1	1	3
2019 jälkeen	62	30	31	13	27	18	16	3	2	2	1	0	2

*/ Vastaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

Kuva 23: Rahoitus edellytti Finnveran takausta, %

5.2 MAKSUVAIKEUDET

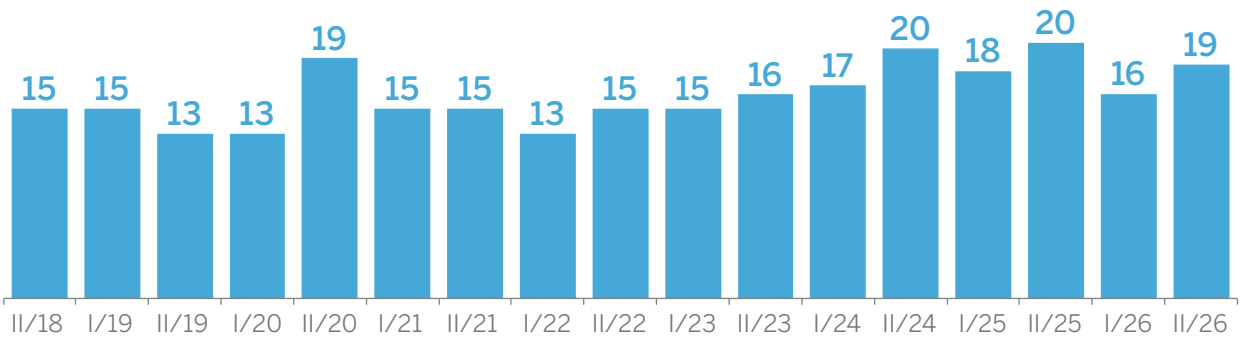
Vuosi 2026 on ollut monelle pk-yritykselle ennakoitua haastavampi. Muun muassa Iranin sota ja sen seurauksena noussut energian hinta näkyvät maksuvaikeuksien määrässä. Maksuvaikeuksissa olevien yritysten osuudessa tapahtui kevään positiivisemmän tilanteen jälkeen selvä käänne huonompaan. Tällä kertaa peräti 19 prosenttia, eli lähes joka viides pk-yritys raportoi vaikeuksista hoitaa maksujaan viimeksi kuluneen kolmen kuukauden aikana. Osuus on noussut kevään barometrissa kolmella prosenttiyksiköllä ja on samaa tasoa kuin pandemiasyksyllä 2020. Maksuvaikeuksia kokeneiden yritysten osuuden voidaan katsoa olevan suuri.

Eniten maksuvaikeuksia on rakentamisessa ja teollisuudessa. Molemmilla päätoimialoilla yrityksistä reilu viidennes raportoi vaikeuksista hoitaa

maksujaan viimeisen kolmen kuukauden aikana. Rakentamisessa määrä lisääntyi keväästä seitsemällä ja teollisuudessa kolmella prosenttiyksiköllä. Kaupassa maksuvaikeudet ovat kasvaneet hieman kevään 2026 barometrissa ja palveluissa maksuvaikeuksissa olevien yritysten määrä on säilynyt lähes kevään barometrin tasolla. Vähiten maksuvaikeuksista kärsiviä pk-yrityksiä on palveluissa, mutta sieläkin niitä on 17 prosentilla.

Työllisyyden ja talouskasvun näkökulmasta on jossain määrin haastavaa, että voimakkaasti kasvuhakuisilla yrityksillä maksuvaikeudet ovat selvästi yleisempiä kuin muilla pk-yrityksillä. Yritysten elinkaaren näkökulmasta on positiivista havaita, että nuorempien yritysten tilanne on parantunut ja ne kamppailevat maksuongelmien kanssa aikaisempaa harvemmin, eikä oleellisesti useammin kuin muut pk-yritykset.

Kuva 24: Pk-yritysten omat maksuvaikeudet viimeisen 3 kuukauden aikana, %

Taulukko 26: Pk-yritysten omat maksuvaikeudet viimeisen 3 kk aikana, %

Toimialoittain					
	Kaikki yritykset	Teollisuus	Rakentaminen	Kauppa	Palvelut
Yrityksellä maksuvaikeuksia	19	21	22	20	17
Kasvuhakuisuuden mukaan					
	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitteita	Toimintaansa lopettavat
Yrityksellä maksuvaikeuksia	25	20	18	14	32
Kokoluokittain					
	alle 5 henkilöä	5–9 henkilöä	10–19 henkilöä	20–49 henkilöä	yli 50 henkilöä
Yrityksellä maksuvaikeuksia	19	19	18	15	19
Perustamisvuoden mukaan					
	ennen 1990	1990–1999	2000–2009	2010–2019	2019 jälkeen
Yrityksellä maksuvaikeuksia	17	16	20	20	19

5.3 PK-YRITYSTEN YHTEISTYÖ OPPILAITOSTEN JA TUTKIMUSORGANISAATIOIDEN KANSSA

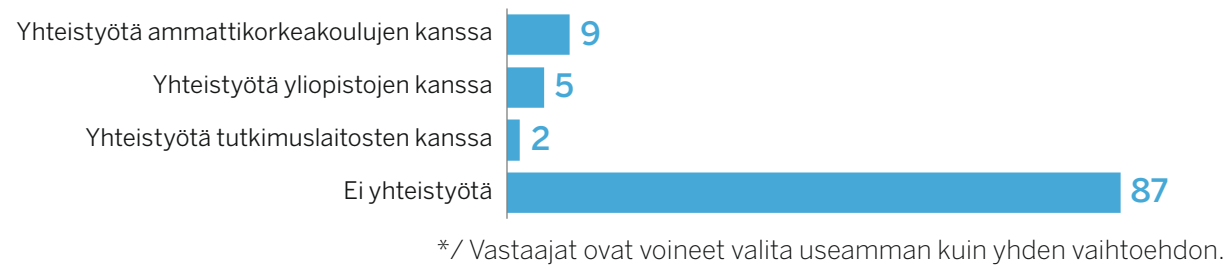
Merkittävä joukko pk-yrityksiä tekee yhteistyötä oppilaitosten, koulutuksen järjestäjien tai kehitysyhtiöiden kanssa. Yleisimpiä yhteistyötahoja ovat ammatilliset oppilaitokset (26 %), ammattikorkeakoulut (9 %) ja yksityiset koulutuspalvelujen tarjoajat (8 %). Pk-yritysten yhteistyö oppilaitosten ja tutkimusorganisaatioiden kanssa on yleisesti katsottuna laskenut kahden vuoden takaisesta, jolloin asiasta viimeksi kysyttiin pk-yritysbarometrissä.

Yhteistyö ammattioppilaitosten kanssa on laskenut kaksi prosenttiyksikköä syksystä 2024. Samaten ammattikorkeakoulujen kanssa yhteistyötä harjoittavien pk-yritysten osuus on laskenut kahdella prosenttiyksiköllä. Yhteistyö yliopistojen kanssa on vähentynyt yhdellä prosenttiyksiköllä, ja tutkimusorganisaatioiden kanssa pysynyt samalla tasolla kahden vuoden takaisesta (2 %). Yhteistyöintensiiteettiä yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa voidaan pitää hyvin pienenä.

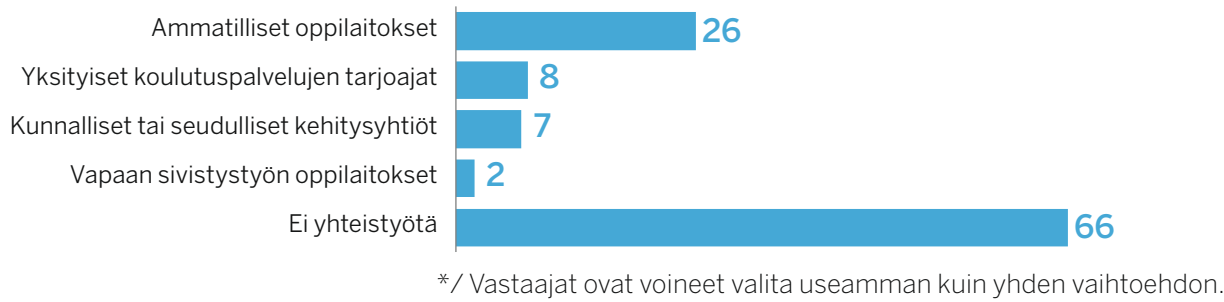
Pk-yritysten yhteistyön määrä kunnallisten ja seudullisten kehitysyhtiöiden sekä vapaan sivistystyön oppilaitosten kanssa on pysynyt muuttumattomana, ja yksityisten koulutuspalvelujen tarjoajien kanssa yhteistyötä tekevien pk-yritysten osuus on laskenut yhdellä prosenttiyksiköllä.

Ei yhteistyötä tekevien pk-yritysten määrä on noussut kahdella prosenttiyksiköllä molempien yhteistyötahojen kohdalla. Pidemmällä aikavälillä on havaittavissa, että yritysten korkeakoulu- ja tutkimusorganisaatioyhteistyö on vähentynyt 2010-lukuun verrattuna. Esimerkiksi keväällä 2018 pk-yrityksistä ammattikorkeakoulu- yhteistyötä teki 12 prosenttia, kun vastaavat osuudet yliopistojen ja tutkimuslaitosten osalta olivat 7 prosenttia ja 4 prosenttia.

Kuva 25: Yhteistyön yleisyys korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa, %, */

Kuva 26: Yhteistyön yleisyys muiden koulutuksen tarjoajien ja kehitysyhtiöiden kanssa, %, */

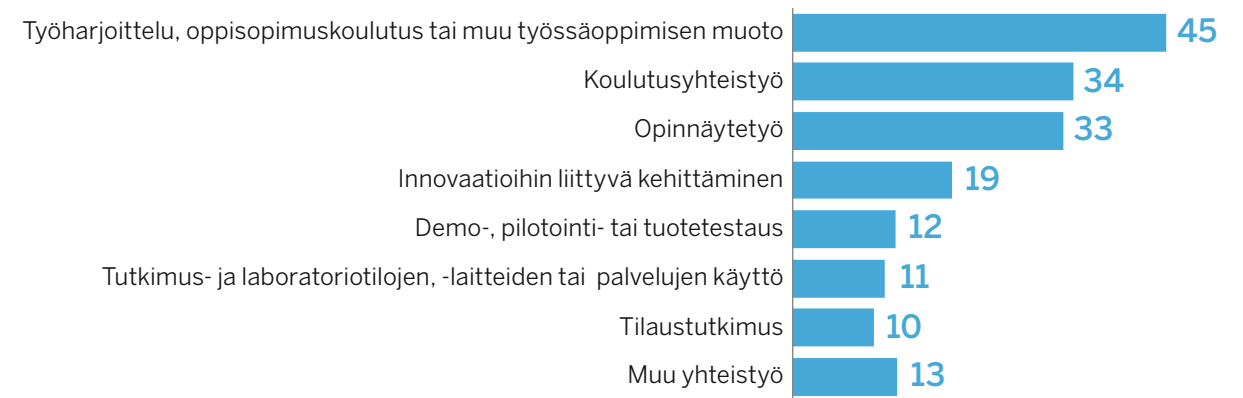
Yhteistyön muodot ovat moninaiset, mutta vastauksissa korostuvat työharjoittelu, oppisopimuskoulutus tai muu työssäoppimisen muoto, joita toteutti korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa 45 prosenttia pk-yrityksistä ja muiden koulutuksen tarjoajien kanssa 69 prosenttia pk-yrityksistä.

Korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa tehtävä koulutusyhteistyö on laskenut kolme prosenttiyksikköä 34 prosenttiin. Muiden koulutuksen tarjoajien ja kehitysyhtiöiden kanssa raportoitu koulutusyhteistyö pysyi 42 prosentissa. Opinnäytetöitä synnyttävä yhteistyö aleni viisi prosenttiyksikköä korkeakoulujen ja pysyi samana muiden koulutuksen tarjoajien kanssa. Yhteistyötä innovaatioihin liittyvässä kehittämisessä tekevien pk-yritysten osuus laski kolme prosenttiyksikköä 19 prosenttiin korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden kohdalla ja pysyi neljässä prosentissa muiden koulutuksen tarjoajien ja kehitysyhtiöiden kanssa.

Korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa tehdyssä yhteistyössä demo-, pilotointi ja tuotetestaus sekä tilaustutkimus ovat pysyneet suurin piirtein samalla tasolla, mutta tutkimus- ja laboratoriotiloja, -laitteita tai palveluita käyttävien pk-yritysten osuus on noussut neljällä prosenttiyksiköllä seitsemään prosenttiin. Vastaavat osuudet muiden koulutuksen tarjoajien ja kehitysyhtiöiden osalta ovat pysyneet kahdessa prosentissa pk-yrityksistä.

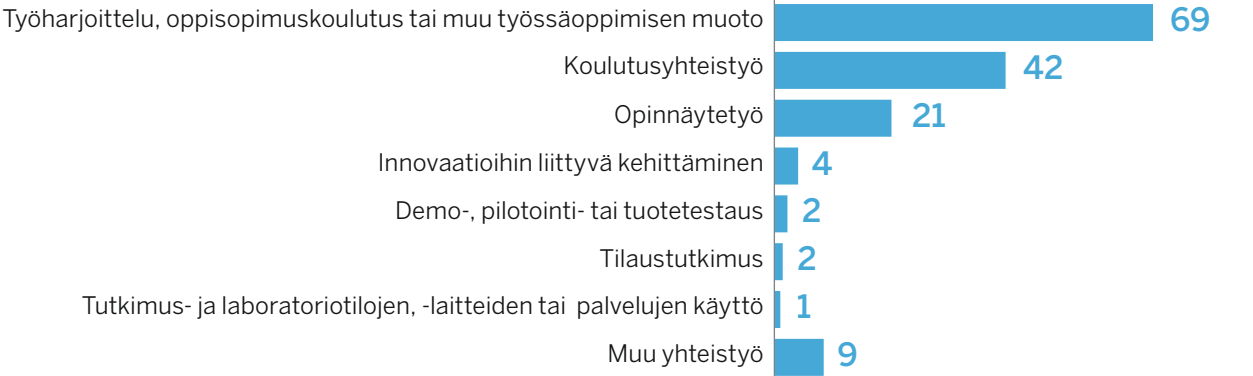
Muuta yhteistyötä korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa teki 13 prosenttia ja muiden koulutuksen tarjoajien ja kehitysyhtiöiden kanssa 9 prosenttia pk-yrityksistä. Yhteistyöintensiteetin kuin myös yhteistyön hyötyjen näkökulmasta oleellista on, että korkeakouluilla ja tutkimuslaitoksilla sekä muilla koulutuksen tarjoajilla ja kehitysyhtiöillä on varsin erilaiset ja usein toisiaan täydentävät roolit. Koetut yhteistyön hyödyt ovat yhteistyöintensiteetin tapaan laskeneet, osin jopa hyvin merkit-

Kuva 27: Yhteistyön muodot korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa, %, */

*/ Vastaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

Kuva 28: Yhteistyön muodot muiden koulutuksen tarjoajien ja kehitysyhtiöiden kanssa, %, */

*/ Vastaajat ovat voineet valita useamman kuin yhden vaihtoehdon.

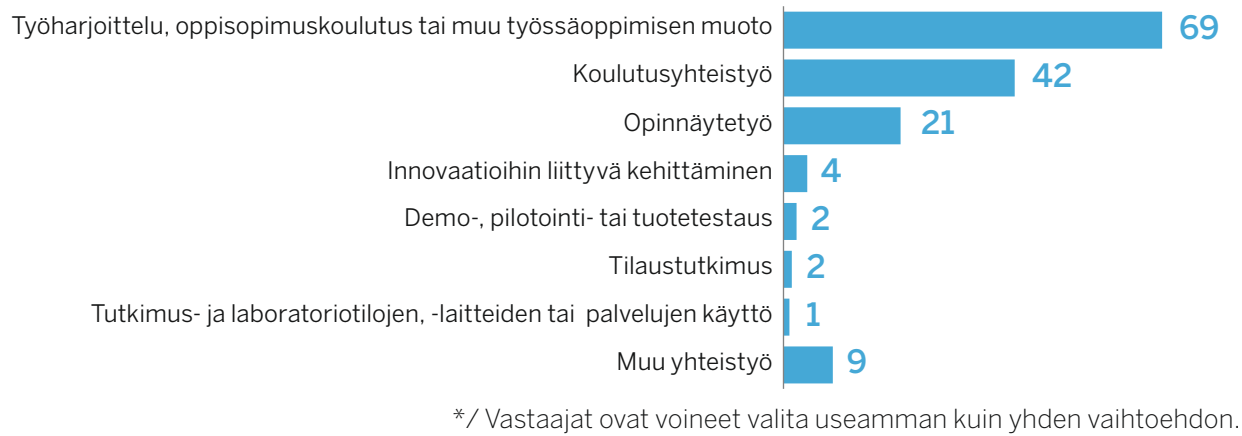
tävästi. Yritysten kokemat hyödyt korkeakoulu- ja tutkimuslaitosyhteistyön tuloksista ovat laskeneet kahden vuoden takaisesta. Tuolloin 45 prosenttia yrityksistä koki tietopohjan ja osaamisen vahvistuneen yhteistyöllä ja nyt 40 prosenttia. Trendi on ollut laskeva jo pidemmän aikaa.

24 prosenttia pk-yrityksistä ilmoitti palkanneensa uuden osaajan korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa tehtävän yhteistyön tuloksena. Osuus on laskenut seitsemän prosenttia syksystä 2024. Noin 27 prosenttia pk-yrityksistä ilmoitti korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa tehtävän yhteistyön johtaneen uusiin tai parannettuihin tuotteisiin tai palveluihin. Vain 2 prosenttia ilmoitti yhteistyön johtaneen patenttiin tai muuhun immateriaalioikeuteen.

Pk-yrityksistä 40 prosenttia ilmoitti palkanneensa uuden osaajan muiden koulutuksen tarjoajien ja kehitysyhtiöiden kanssa tehdyn yhteistyön seurauksena. Osuus on viisi prosenttia pienempi kuin kaksi vuotta sitten. Muiden koulutuksen tarjoajien ja kehitysyhtiöiden kanssa tietopohjan ja osaamisen vahvistumista kokeneiden yritysten osuus laski 36 prosentista 30 prosenttiin.

Muiden koulutustarjoajien ja kehitysyhtiöiden kanssa tehdyssä yhteistyössä 15 prosenttia pk-yrityksistä on luonut uusia tai parannettuja tuotteita tai palveluja. Selvästi alle yksi prosentti pk-yrityksistä ilmoitti muiden koulutustarjoajien kanssa tehdyn yhteistyön johtaneen patenttiin tai muuhun immateriaalioikeuteen sekä kansainvälisiin tutkimus- ja innovaatio-ohjelmiin osallistumiseen.

Kuva 29: Mihin yhteistyö on yrityksissä johtanut tai johtamassa korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa, % */

Kuva 30: Mihin yhteistyö on yrityksissä johtanut tai johtamassa muiden koulutuksen tarjoajien ja kehitysyhtiöiden kanssa, % */

6. Yhteenveto alueellisista tuloksista

Pk-yritysten suhdanneodotukset nousivat selvästi viime keväästä sekä vuoden takaisesta. Iranin sodasta ja sen seurauksena nousseesta öljyn hinnasta huolimatta useamman vuosineljänneksen jatkunut talouskasvu ja matalana pysynyt inflaatio vahvistivat odotuksia vuoden 2026 ensimmäisellä puoliskolla.

Maakunnittain suhdanneodotukset vahvistuivat kevään 2026 barometrista kaikilla paitsi kahdella alueella. Eniten näkymät paranivat Kainuussa, missä saldoluku nousi yhdeksällätoista yksiköllä päätyen arvoon yksitoista. Positiivisimmat näkymät ovat Helsingissä (saldoluku 18) ja negatiivisimmat Etelä-Karjalassa (–14). Suhdannenäkymät heikkenivät lievästi kevään 2026 barometrista ainoastaan Vantaalla ja Pohjois-Karjalassa: alueiden saldoluvut laskivat kolmella ja yhdellä yksiköllä päätyen arvoihin yhdeksän ja yksi.

Henkilöstön määrän kehityksen suhteen alueellisesti parhaat näkymät ovat Espoossa ja Kauniiaisissa. Eniten henkilöstönäkymät vahvistuivat puolella vuodessa Kymenlaaksossa ja Etelä-Savossa, missä saldoluvut nousivat 12 ja 11 yksiköllä. Päinvastainen kehitys nähtiin Etelä-Karjalassa ja Pohjois-Pohjanmaalla, missä odotukset henkilöstön määrän muutoksesta heikkenivät kahdeksalla ja seitsemällä yksiköllä.

Koko maan tasolla odotukset liikevaihdon kehityksestä ovat vahvistuneet hitaasti samaan aikaan, kun yleiset suhdanneodotukset ovat nousseet vuosien 2023 ja 2024 pohjalukemistaan. Liikevaihdon odotetaan myös kasvavan kaikissa Suomen maakunnissa Etelä-Karjalaa ja Keski-Pohjanmaata lukuun ottamatta. Positiivisimmat odotukset ovat Espoossa ja Kauniiaisissa (saldoluku 29) sekä Lapissa (27) ja Päijät-Hämeessä (27).

Kannattavuusodotusten kehitys kertoo merkittävän epävarmuuden jatkumisesta, ja niiden näkymissä on voimakasta alueellista vaihtelua. Suurimmalla osalla alueista kannattavuusodotusten saldoluku on negatiivinen. Vaikka liikevaihdon odotetaan kasvavan, monien alueiden yrityksillä on vaikeuksia hinnoitella kustannuksia lopputuotehintoihin. Alhaisimmat kannattavuusodotukset ovat Keski-Pohjanmaalla ja Etelä-Karjalassa, vahvimmat Lapissa ja Päijät-Hämeessä. Suurin positiivinen muutos kevääseen verrattuna nähdään Kanta-Hämeessä ja Lapissa, missä kannattavuusodotusten saldoluvut nousivat 17 ja 16 yksiköllä arvoihin miinus kuusi ja 12.

Pk-yritysten investointiaikeet ovat kohenemisestaan huolimatta edelleen negatiiviset lähes koko maassa muutamaa aluetta lukuun ottamatta. Etelä-Savossa, Pohjanmaalla sekä Espoossa ja Kauniiaisissa investointiodotukset ovat positiiviset. Investointiodotukset kasvoivat yhdeksällä ja vähenivät yhdellätoista alueella kevään 2026 barometrista. Usean vuoden jatkunut investointiaikeiden negatiivinen vire – ensin koronavirukseen ja sittemmin sotien, korkotason nousun sekä yleisen geopolitiittisen epävakauden vuoksi – on pitkän aikavälin kasvun kannalta huolestuttavaa.

Taulukko 27: Suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan 12 kuukauden aikana, saldoluvut

	Yleiset suhdannenäkymät	Liikevaihto	Henkilökunnan määrä	Investointien arvo	Tuotantokustannukset	Kannattavuus	Innovaatiot, tuotanto ja tuotteiden kehitys	Innovaatiot, tuotanto ja tuotteiden kehitys
Espoo ja Kauniainen	17	29	11	2	37	5	9	11
Etelä-Karjala	-14	-4	-11	-21	52	-22	-12	0
Etelä-Pohjanmaa	3	5	-1	-14	52	-18	0	-2
Etelä-Savo	-5	2	4	8	46	-9	8	8
Helsinki	18	23	10	0	42	4	13	4
Kainuu	11	17	-1	-36	47	3	-6	-13
Kanta-Häme	14	13	4	-24	47	-6	0	-2
Keski-Pohjanmaa	-5	-4	0	-24	53	-31	-24	7
Keski-Suomi	8	21	2	-15	51	-4	3	-2
Kymenlaakso	-3	1	-1	-23	51	-16	1	-1
Lappi	14	27	5	-19	59	12	4	-2
Pirkanmaa	15	20	4	-10	48	-3	4	6
Pohjanmaa	9	20	6	3	51	-3	12	15
Pohjois-Karjala	1	1	0	-18	52	-16	3	-9
Pohjois-Pohjanmaa	5	8	0	-19	44	-3	-1	0
Pohjois-Savo	11	14	-1	-16	44	-5	4	2
Päijät-Häme	9	27	3	-9	51	11	3	7
Satakunta	9	16	-4	-17	53	-13	-4	2
Uusimaa	11	15	-1	-16	50	-5	1	-1
Vantaa	9	11	7	-12	39	-4	0	2
Varsinais-Suomi	11	15	5	-11	46	-6	1	-7
Koko maa	10	16	3	-11	47	-4	3	2

Pk-yritysbarometrin aluejako

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**

- Helsinki
- Espoo
- Vantaa
- **Uusimaa** (pl. Helsinki, Espoo ja Vantaa)

2. **Varsinais-Suomi**

3. **Satakunta**

4. **Kanta-Häme**

5. **Päijät-Häme**

6. **Pirkanmaa**

7. **Kymenlaakso**

8. **Etelä-Karjala**

9. **Etelä-Savo**

10. **Pohjois-Savo**

11. **Pohjois-Karjala**

12. **Keski-Suomi**

13. **Etelä-Pohjanmaa**

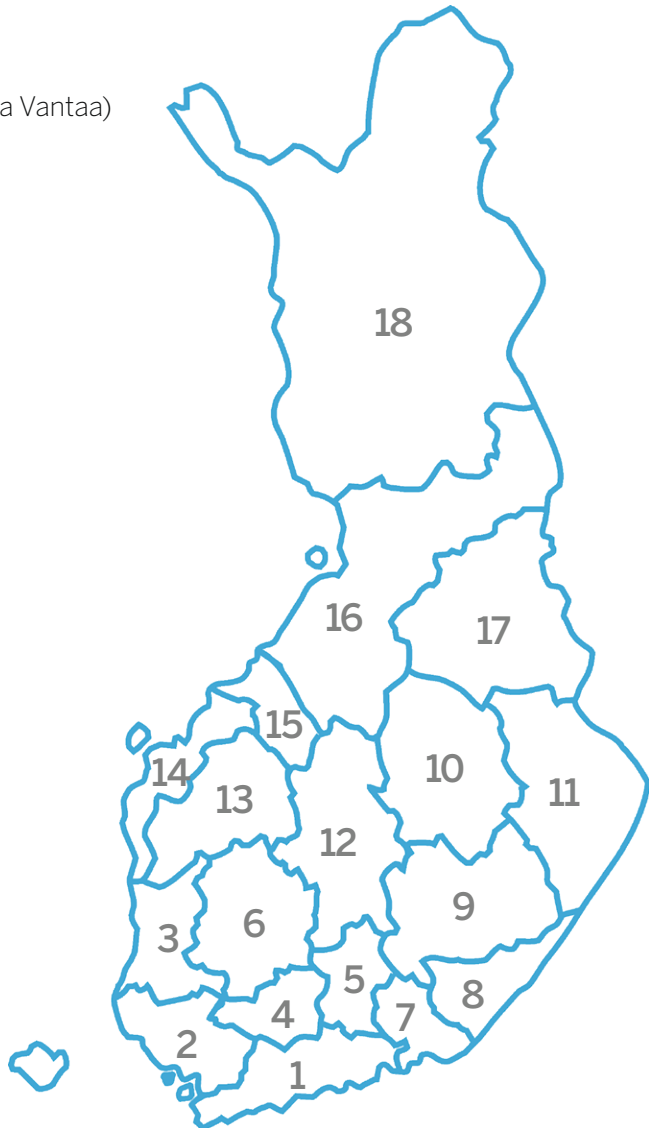
14. **Pohjanmaa**

15. **Keski-Pohjanmaa**

16. **Pohjois-Pohjanmaa**

17. **Kainuu**

18. **Lappi**

SUOMEN YRITTÄJÄT

Kyllikinportti 2, 00240 Helsinki
PL 999, 00101 Helsinki
toimisto@yrittajat.fi, puhelin 09 229 221
yrittajat.fi

ESPOON SEUDUN YRITTÄJÄT

Otakaari 5 A/A Grid, PL 13100, 00076 AALTO
www.yrittajat.fi/espoo
toimisto.espoo@yrittajat.fi
puhelin 010 422 1400

ETELÄ-KARJALAN YRITTÄJÄT

Valtakatu 51, 53100 Lappeenranta
www.yrittajat.fi/etelakarjala
ekytoimisto@yrittajat.fi, puh. 050 325 7518

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

Alvar Aallon katu 3, 60100 Seinäjoki
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa
epy@yrittajat.fi, puh. 06 420 5000

ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT

Maaherrankatu 14, 50100 Mikkeli
www.yrittajat.fi/etelasavo
esy@yrittajat.fi, puh. 050 552 9930

HELSINGIN YRITTÄJÄT

Kyllikinportti 2, 00240 Helsinki
www.yrittajat.fi/helsinki
toimisto.helsinki@yrittajat.fi, puh. 050 575 2353

HÄMEEN YRITTÄJÄT

Sibeliuksenkatu 11 A 1, 13100 Hämeenlinna
www.yrittajat.fi/hame
hame@yrittajat.fi, puh. 010 229 0390

KAINUUN YRITTÄJÄT

Kauppakatu 26, 87100 Kajaani
www.yrittajat.fi/kainuu
kainuu@yrittajat.fi, puhelin 044 218 3133

KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

Rantakatu 10, 67100 Kokkola
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa
yrittajat.fi/mellerstaosterbotten
kpy@yrittajat.fi, puh. 050 338 8029

KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT

Kauppakatu 28 B, 40100 Jyväskylä
www.yrittajat.fi/keskisuomi
ksy@yrittajat.fi, puh. 010 425 9200

KYMEN YRITTÄJÄT

Kauppalankatu 13, 45100 Kouvola
www.yrittajat.fi/kymi
toimisto.kymi@yrittajat.fi, puh. 044 012 4190

LAPIN YRITTÄJÄT

Aittatie 3, 96320 Rovaniemi
www.yrittajat.fi/lappi
lappi@yrittajat.fi, puh. 0400 898 200

PIRKANMAAN YRITTÄJÄT

Kehräsaari B, 2. krs, 33200 Tampere
www.yrittajat.fi/pirkanmaa
pirkanmaa@yrittajat.fi, puh. 03 251 6500

POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT

Kauppakatu 17 A 21, 80110 Joensuu
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala
merja.blomberg@yrittajat.fi, puh. 050 367 5194

POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

Kauppurienkatu 8 A, 90100 Oulu
www.yrittajat.fi/pohjoispohjanmaa
ppy@yrittajat.fi, puh. 010 322 1980

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT

Aleksanterinkatu 16, 15110 Lahti (Crazy Town)
www.yrittajat.fi/paijathame
toimisto@phyrittajat.fi, puh. 050 566 0343

RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

Raastuvankatu 12-14 D, 65100 Vaasa
www.yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa, toimisto.
rannikko-pohjanmaa@yrittajat.fi,
puh. 050 463 2370

SATAKUNNAN YRITTÄJÄT

Isolinnankatu 24, 28100 Pori, PL 45, 28101 Pori
www.yrittajat.fi/satakunta,
satakunta@yrittajat.fi,
kari.varis@yrittajat.fi, puh. 0400 771 914

SAVON YRITTÄJÄT

Microkatu 1 (rakennus N, 5. krs)
PL 1199, 70201 Kuopio
www.yrittajat.fi/savo
savo@yrittajat.fi, puh. 044 368 0505

UUDENMAAN YRITTÄJÄT

Rantakatu 1, 2. krs, 04400 Järvenpää
www.yrittajat.fi/uusimaa
uusimaa@yrittajat.fi, puh. 010 231 3050

VANTAAN SEUDUN YRITTÄJÄT

Eläntötie 3, 01510 Vantaa
www.yrittajat.fi/vantaa
esa.manttari@yrittajat.fi, puh. 0400 557 411

VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT

Brahenkatu 20, 20100 Turku
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi
vsi@yrittajat.fi, puh. 02 275 7100

FINNVERA

FINNVERA OYJ

Vaihde: 029 460 11
Puhelinpalvelu: 029 460 2580
Sähköposti: etunimi.sukunimi@finnvera.fi
www.finnvera.fi

PÄÄKONTTORIT

HELSINKI

Porkkalankatu 1, PL 1010, 00101 Helsinki

TOIMIPISTEET

HELSINKI

Porkkalankatu 1, PL 1010, 00101 Helsinki

JOENSUU

Länsikatu 15, rak. 3 B, 80110 Joensuu

JYVÄSKYLÄ

Piippukatu 11, 40100 Jyväskylä

KAJAANI

Kalliokatu 4, 87100 Kajaani

KUOPIO

Kallanranta 11, PL 1127, 70111 Kuopio

LAHTI

Kirkkokatu 12, 15140 Lahti

LAPPEENRANTA

Valtakatu 49–51, 53100 Lappeenranta

MIKKELI

Raatihuoneenkatu 5, 50100 Mikkeli

OULU

Sepänkatu 20, 90100 Oulu

PORI

Yrjönkatu 6, 28100 Pori

ROVANIEMI

Rovakatu 28, 96200 Rovaniemi

SEINÄJOKI

Ruukintie 2, 60100 Seinäjoki

TAMPERE

Kalevantie 2,
(Yliopistonrinne C-talo, 5. krs)
33100 Tampere

TURKU

Humalistonkatu 1, 20100 Turku

VAASA

Virastotalo, Wolffintie 35, 65200 Vaasa

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ

Aleksanterinkatu 4–10, 00170
Helsinki
postios. PL 32, 00023 Valtioneuvosto
puhelin 0295 16001
www.tem.fi

ETELÄ-POHJANMAAN ELINVOIMAKESKUS

puhelin 0295 036 100
Seinäjoen päätoimipaikka
Alvar Aallon katu 5, 60100 Seinäjoki
postios. PL 70, 00072 Elinvoimakeskus
Vaasan toimipaikka
Wolffintie 35, 65100 Vaasa
postios. PL 70, 00072 Elinvoimakeskus
Kokkolan toimipaikka
Pitkänsillankatu 15, 67100 Kokkola
postios. PL 70, 00072 Elinvoimakeskus

ITÄ-SUOMEN ELINVOIMAKESKUS

puhelin 0295 036 100
Kuopion toimipaikka
Kallanranta 11, 70100 Kuopio
postios. PL 60, 00072 Elinvoimakeskus
Joensuun toimipaikka
Kauppakatu 40 B, 80100 Joensuu
postios. PL 60, 00072 Elinvoimakeskus
Mikkelin toimipaikka
Raatihuoneenkatu 5, 50100 Mikkeli
postios. PL 60, 00072 Elinvoimakeskus

KAAKKOIS-SUOMEN ELINVOIMAKESKUS

puhelin 0295 036 100
Kouvolan päätoimipaikka
Kauppiamiehenkatu 4 (8. krs), 45100 Kouvola
postios. PL 30, 00072 Elinvoimakeskus
Lahden toimipaikka
Kirkkokatu 12, 15140 Lahti
postios. PL 30, 00072 Elinvoimakeskus
Lappeenrannan toimipaikka
Villimiehenkatu 2 B, 53100 Lappeenranta
postios. PL 30, 00072 Elinvoimakeskus

KESKI-SUOMEN ELINVOIMAKESKUS

puhelin 0295 036 100
Vapaudenkatu 58, 40100 Jyväskylä
postios. PL 50, 00072 Elinvoimakeskus

LAPIN ELINVOIMAKESKUS

puhelin 0295 036 100
Rovaniemen päätoimipaikka
Hallituskatu 3 B (valtion virastotalo),
96100 Rovaniemi
postios. PL 100, 00072 Elinvoimakeskus
Kemin toimipaikka
Valtakatu 28, 94100 Kemi
postios. PL 100, 00072 Elinvoimakeskus

LOUNAIS-SUOMEN ELINVOIMAKESKUS

puhelin 0295 036 100
Turun päätoimipaikka
Kulttuurikuja 1, 20800 Turku
postios. PL 20, 00072 Elinvoimakeskus
Porin toimipaikka
Yrjönkatu 6, 28100 Pori
postios. PL 20, 00072 Elinvoimakeskus

POHJANMAAN ELINVOIMAKESKUS

puhelin 0295 036 100
Vaasan päätoimipaikka
Wolffintie 35 B (5. krs), 65200 Vaasa
postios. PL 80, 00072 Elinvoimakeskus
Kokkolan toimipaikka
Pitkänsillankatu 15, 67100 Kokkola
postios. PL 80, 00072 Elinvoimakeskus

POHJOIS-SUOMEN ELINVOIMAKESKUS

puhelin 0295 036 100
Oulu: Veteraanikatu 1, 90130 Oulu
Kajaani: Kalliokatu 4, 87100 Kajaani
Ylivieska: Valtakatu 4, 84100 Ylivieska
(käyntiasiointi vain ajanvarauksella)
postios. PL 90, 00072 Elinvoimakeskus

SISÄ-SUOMEN ELINVOIMAKESKUS

puhelin 0295 036 100
Tampereen päätoimipaikka
Yliopistonkatu 38 (Attila), 33100 Tampere
postios. PL 40, 00072 Elinvoimakeskus
Hämeenlinnan toimipaikka
Wähäjärvenkatu 6, 13200 Hämeenlinna
postios. PL 40, 00072 Elinvoimakeskus

UUDENMAAN ELINVOIMAKESKUS

puhelin 0295 036 100
Opastinsilta 12 A (2. krs), 00520 Helsinki
postios. PL 10, 00072 Elinvoimakeskus

<https://elinvoimakeskus.fi/toimipaikkojen-yhteystiedot>

Suomen Yrittäjät

Kyllikinportti 2,
00240 Helsinki
PL 999, 00101 HELSINKI

puhelin 09 229 221

yrittajat.fi

Finnvera Oyj

Porkkalankatu 1,
PL 1010,
00101 Helsinki

Valtakunnallinen vaihde:

020 460 11

finnvera.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työ- ja elinkeinoministeriö

Aleksanterinkatu 4,
00170 Helsinki
PL 32, 00023 Valtioneuvosto

puhelin 010 606 000

tem.fi